

ภาคผนวก ข

ผลของการทดลองใช้รูปแบบการดำเนินงานแบบร่วมมือรวมพลังฯในการเสริมสร้าง
ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคมและวัฒนธรรมของชุมชนเขตปทุมวัน

ผลของการทดลองใช้รูปแบบการดำเนินงานแบบร่วมมือร่วมพลังฯ

1. ชุมชนวัดดวงแขและโรงเรียนวัดดวงแข

1.1 ชุมชนวัดดวงแข

รายงานผลการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม มีกิจกรรม 5 กลุ่มกิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งหมด 7 กิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมเสริมสร้างการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

กิจกรรมย่อยที่จัดทำภายใต้กิจกรรมเสริมสร้างการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมย่อยที่ 1.1 กิจกรรมวันเด็ก และ กิจกรรมย่อยที่ 1.2 กิจกรรมพัฒนาชุมชน และ กิจกรรมย่อยที่ 1.3 กิจกรรมงานประดิษฐ์ แต่ละกิจกรรมย่อยมีรายละเอียดและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นดังนี้

กิจกรรมย่อยที่ 1.1 กิจกรรมวันเด็ก

กิจกรรมวันเด็ก เป็นการจัดกิจกรรมสนทนากับเด็กในชุมชน ในวันเสาร์ที่ 15 มกราคม 2554 โดยได้รับความร่วมมือจากนิสิตสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา และสาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม กิจกรรมที่จัดให้เป็นการเล่นเพื่อฝึกทักษะด้านต่าง ๆ แก่เด็ก

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ เด็กในชุมชนมีการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ เด็กได้เรียนรู้การแบ่งปันและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีกันระหว่างคนในชุมชน และความสัมพันธ์อันดีระหว่างมูลนิธิเด็กคนในชุมชนวัดดวงแข และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านการศึกษา และด้านสังคม เนื่องจากทำให้เด็กในชุมชนได้พัฒนาทักษะที่สำคัญทั้งด้านการแก้ปัญหา การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ซึ่งผลของการจัดกิจกรรมทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์ในลักษณะที่ทำให้ชุมชนมีความรักใคร่สามัคคีกัน และเป็นตัวอย่างของการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายเพื่อการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อทุกคนในชุมชน

กิจกรรมย่อยที่ 1.2 กิจกรรมพัฒนาชุมชน

กิจกรรมพัฒนาชุมชน เป็นกิจกรรมที่ต้องการส่งเสริมให้ทุกคนได้ตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การได้เสียสละตนเองเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม จัดขึ้นในวันเสาร์ที่ 12 กุมภาพันธ์ 2554 โดยมีนิสิตสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม กิจกรรมที่จัดขึ้นประกอบด้วยการทำความสะอาดชุมชน และมูลนิธิเด็กเพื่อการพัฒนาของชุมชน และการจัดและตกแต่งชุมชนด้วยการวาดภาพและระบายสีรั้วของมูลนิธิ

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ เด็กและคนในชุมชนได้ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างเต็มใจ สะท้อนถึงความตระหนักถึงการเป็นสมาชิกของชุมชนได้อย่างชัดเจน ทำให้เห็นถึงการมีส่วนร่วม

ในการรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชนซึ่งก่อให้เกิดความสามัคคีกันระหว่างคนในชุมชน และความสัมพันธ์อันดีระหว่างมูลนิธิเด็ก คนในชุมชนวัดดวงแข และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ สิ่งที่ปรากฏเป็นรูปธรรมชัดเจนคือ ชุมชนมีทัศนียภาพที่สวยงามมากขึ้น

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านสังคม เนื่องจากทำให้ทุกคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง เป็นการทำให้ทุกคนเกิดความรักความผูกพันระหว่างกัน และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน พร้อมเสียสละเพื่อการพัฒนาชุมชนของตนเอง ซึ่งผลของการจัดกิจกรรมทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์ในลักษณะที่ทำให้ชุมชนได้มีกิจกรรมร่วมกันในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นตัวอย่างของการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายเพื่อการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน

กิจกรรมย่อยที่ 1.3 กิจกรรมงานประดิษฐ์

กิจกรรมงานประดิษฐ์ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความรักความผูกพันในครอบครัว ระหว่างเด็กและผู้ปกครองในชุมชน โดยผ่านการทำกิจกรรมงานประดิษฐ์ จัดขึ้นในวันเสาร์ที่ 27 สิงหาคม 2554 โดยมีนิสิตปริญญาตรีสาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 27 คนช่วยกันทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นเด็กจำนวน 47 คน และผู้ปกครองจำนวน 13 คน

ลักษณะของกิจกรรมที่จัดเป็นการจัดกิจกรรมวันแม่ในช่วงเริ่มต้นของกิจกรรม โดยทุกคนในชุมชนร่วมกันแสดงความจงรักภักดีเนื่องในวันแม่แห่งชาติ จากนั้นมีการทำกิจกรรมงานประดิษฐ์โดยช่วงเช้าเริ่มด้วยกิจกรรมประดิษฐ์กระเป๋าผ้า มีการให้เด็กได้แบ่งเป็นกลุ่มย่อยแล้วช่วยกันประดิษฐ์กระเป๋าผ้าร่วมกับผู้ปกครอง ซึ่งมีทั้งคุณแม่ คุณย่า คุณยาย และญาติ ทุกคนได้ใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เตรียมให้ ได้แก่ เศษผ้า ไหมพรม กระดุม เข็ม ด้าย และอื่น ๆ ในการประดิษฐ์กระเป๋าตามความคิดของตนเอง ส่วนในช่วงบ่าย เป็นกิจกรรมประดิษฐ์อีก 2 กิจกรรม คือ การปั้นดินญี่ปุ่น และการร้อยลูกปัด ซึ่งได้เตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้กับเด็ก ๆ ในการทำกิจกรรมเช่นกัน เมื่อจัดกิจกรรมเสร็จได้มีการสำรวจความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เด็กและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรม ในช่วงเช้า ช่วงบ่าย มีการสังเกตบรรยากาศและพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ จากการสำรวจความคิดเห็นของเด็กและผู้ปกครองพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุดในทุกประเด็น ได้แก่ ประเด็นเรื่องกิจกรรมทั้งช่วงเช้า และช่วงบ่ายทำให้ได้รับความรู้ในการประดิษฐ์กระเป๋า การปั้นดิน และการร้อยลูกปัด เรื่องความสามารถในการทำตามที่วิทยากรแนะนำ ความชอบในกิจกรรมที่จัด และความต้องการในเรื่องอยากให้จัดกิจกรรมในลักษณะนี้อีก เช่นการวาดรูป การเพ้นท์แก้ว ฯลฯ

นอกจากนี้จากการสังเกตบรรยากาศของการจัดกิจกรรมพบว่า เด็กทุกคนมีความสุขกับการได้ประดิษฐ์งานศิลปะร่วมกันกับผู้ปกครอง ต่างคนต่างช่วยกันคิดและช่วยกันประดิษฐ์กระเป๋า ปั้นดิน และร้อยลูกปัดด้วยความสนิพสนม สะท้อนให้เห็นถึงความอบอุ่นในแต่ละครอบครัว และ

ระหว่างครอบครัว เพราะได้เห็นภาพที่ผู้ปกครองของเด็กบางคนได้ช่วยเหลือเด็กที่ไม่ได้มีผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม แสดงให้เห็นถึงความรักใคร่กลมเกลียวของคนในชุมชน

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านสังคม เน้นความเชื่อมโยงผูกพันระหว่างเด็กและผู้ปกครอง โดยมีกิจกรรมงานประดิษฐ์เป็นสื่อในการเชื่อมความสัมพันธ์ กิจกรรมนี้จึงทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์ในลักษณะที่ทำให้ชุมชนได้มีตัวอย่างกิจกรรมที่สามารถจัดขึ้นเพื่อให้ครอบครัวอบอุ่น มีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างทุกคนในครอบครัว เป็นการลดปัญหาความแตกแยกในครอบครัวได้เป็นอย่างดี

2) กิจกรรมเสริมสร้างการคิดแก้ปัญหาและความสามารถในการอ่าน

กิจกรรมย่อยที่จัดทำภายใต้กิจกรรมเสริมสร้างการคิดแก้ปัญหาและความสามารถในการอ่าน ได้แก่ กิจกรรมย่อยที่ 2.1 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อฝึกทักษะการแก้ปัญหาสำหรับเด็ก และกิจกรรมย่อยที่ 2.2 กิจกรรมหนังสือเดินเท้าเรื่องเล่าเดินทาง (TK Mobile Library) แต่ละกิจกรรมย่อยมีรายละเอียดและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นดังนี้

กิจกรรมย่อยที่ 2.1 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อฝึกทักษะการแก้ปัญหาสำหรับเด็ก

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อฝึกทักษะการแก้ปัญหาสำหรับเด็ก เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อฝึกทักษะการแก้ปัญหาซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญ โดยได้รับความร่วมมือจากนิสิตสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม จัดขึ้นในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2554 กิจกรรมที่จัดเป็นการสร้างสถานการณ์แล้วให้เด็กแต่ละกลุ่มได้แก้ปัญหาตามความคิดของตนเอง

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนในขณะเข้าร่วมกิจกรรม และจากการสัมภาษณ์เด็กภายหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า เด็กแต่ละคนได้รับการฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มอย่างทั่วถึง ทุกคนให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม และร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และได้รับการเสริมสร้างความรู้สึภาคภูมิใจในตนเองเมื่อประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม รวมทั้งได้รับความสนุกสนานจากการร่วมกิจกรรมดังกล่าว นอกจากนี้เด็ก ๆ ได้แสดงความรู้สึกว่าอยากให้มีการจัดกิจกรรมเช่นนี้อีก เพราะทำให้ได้ฝึกฝนตนเอง และได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ในชุมชน

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านการศึกษา และด้านสังคม เด็ก ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมมีการพัฒนาในด้านทักษะการแก้ปัญหา และมีการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มไปพร้อม ๆ กันด้วย กิจกรรมนี้จึงทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์คือเด็กในชุมชนได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของตนเอง

กิจกรรมย่อยที่ 2.2 กิจกรรมหนังสือเดินเท้าเรื่องเล่าเดินทาง (TK Mobile Library)

กิจกรรมหนังสือเดินเท้าเรื่องเล่าเดินทาง มีระยะเวลาในการดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 พฤษภาคม จนถึงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 รวมจำนวนทั้งสิ้น 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน โดย

ได้จัดกิจกรรมในวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ ณ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก ชุมชนวัดดวงแข รายละเอียดในการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ข 1 รายละเอียดในการจัดกิจกรรม

สัปดาห์ที่	วันและเวลา	กิจกรรม
1	วันเสาร์ที่ 28 พฤษภาคม 2554	ถ้าโลกนี้ไม่มีหนังสือ เราจะเป็นอย่างไร
2	วันอาทิตย์ที่ 5 มิถุนายน 2554	เล่นิทาน อ่านสนุก
3	วันอาทิตย์ที่ 12 มิถุนายน 2554	หนังสือนิทานมีชีวิต นิทานปั้นแป้ง
4	วันอาทิตย์ที่ 19 มิถุนายน 2554	หนังสือนิทานมีชีวิต นิทานสร้างสรรค์
5	วันอาทิตย์ที่ 10 กรกฎาคม 2554	หนังสือนิทานมีชีวิต นิทานสร้างสรรค์

ในการดำเนินกิจกรรมหนังสือเดินเท้าเรื่องเล่าเดินทาง ผู้ดำเนินกิจกรรมมีจำนวนทั้งสิ้น 9 คน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จาก TK Park จำนวน 2 คน และอาสาสมัครจำนวน 7 คน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมประกอบด้วย เด็กที่อยู่ในชุมชนวัดดวงแขจำนวนทั้งสิ้น 28 คน อายุระหว่าง 5 ถึง 14 ปี คิดเป็นอายุเฉลี่ย 8 ปี 10 เดือน เป็นเด็กชาย 13 คนและเด็กหญิง 15 คน กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ข 2 ข้อมูลทั่วไปของเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม

ตัวแปร		จำนวน (คน)
เพศ	ชาย	13
	หญิง	15
ระดับชั้น	อนุบาล	1
	ประถมศึกษาปีที่ 1	5
	ประถมศึกษาปีที่ 2	6
	ประถมศึกษาปีที่ 3	6
	ประถมศึกษาปีที่ 4	3
	ประถมศึกษาปีที่ 5	1
	ประถมศึกษาปีที่ 6	3
	มัธยมศึกษาปีที่ 1	1
	มัธยมศึกษาปีที่ 2	2
	มัธยมศึกษาปีที่ 3	1
โรงเรียน	กึ่งเพชร	2
	วัดดวงแข	20
	วัดสระบัว	1
	ชาติศึกษา	1

ตัวแปร		จำนวน (คน)
	วัดชัยมงคล	1
	สีตบุตร	1
	สตรีศรีบำรุง	1
	สายปัญญา	1

ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม 1 สัปดาห์ คณะผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมด้วยวิธีการสัมภาษณ์ หัวข้อในการสัมภาษณ์ คือ ทักษะ ความรู้และทักษะในการอ่าน ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมเด็กในชุมชนส่วนใหญ่ยังอ่านหนังสือไม่ค่อยคล่อง และเมื่อถามเกี่ยวกับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านหนังสือ พบว่าส่วนใหญ่เด็กจะอ่านหนังสือกับเพื่อน และไม่ได้อ่านกับผู้ปกครอง โดยบุคคลที่เด็กอ่านหนังสือด้วยช่วยเด็กในการสะกดคำ และอ่านให้ฟัง แต่เด็กบางคนแก้ปัญหาเมื่ออ่านไม่ได้หลากหลายวิธีการ เช่น อ่านข้ามไป พยายามอ่านเองให้ได้ และพยายามสะกดคำเอง นอกจากนี้เมื่อสอบถามเด็กเกี่ยวกับหนังสือที่ชอบอ่าน เด็กส่วนใหญ่ตอบว่าชอบอ่านหนังสือการ์ตูน

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผลการสัมภาษณ์เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมครบ 5 ครั้ง เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทักษะ ความรู้และทักษะในการอ่าน ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมครบทั้ง 5 ครั้งมีจำนวนทั้งสิ้น 8 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ข 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทักษะ ความรู้ และทักษะในการอ่านก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

ตัวแปร	การเข้าร่วมกิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	<i>t</i>
ทักษะ	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	0.75	.46	.17
	หลังเข้าร่วมกิจกรรม	1.00	.00	
ความรู้	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	2.38	1.50	.11
	หลังเข้าร่วมกิจกรรม	3.25	1.39	
ทักษะ	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	2.38	1.30	.45
	หลังเข้าร่วมกิจกรรม	2.63	1.41	

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ ข 3 ค่าเฉลี่ยของทักษะ ความรู้และทักษะในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง หลังเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมกิจกรรม แต่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยไม่ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

นอกจากนี้ในกิจกรรมแต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กจากการสังเกต ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

กิจกรรมครั้งที่ 1

มีเด็กเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้จำนวน 15 คน กิจกรรมครั้งที่ 1 เป็นกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยอาสาสมัครให้เด็กทุกคนทำป้ายชื่อของตนเอง โดยมีอุปกรณ์แจกให้ เช่น ดินสอสี กระดาษ และ เชือกสี หลังจากนั้นอาสาสมัครให้เด็กๆ เขียนบัตรคำตอบคำถามว่า “ถ้าโลกนี้ไม่มีหนังสือจะเป็นอย่างไร” คำตอบของเด็กๆ มีดังต่อไปนี้

“เด็กจะโง่ ไม่ฉลาด อ่านหนังสือไม่ออก” (เด็กชาย 1)

“เด็กโง่ เด็กไม่ฉลาด อ่านหนังสือไม่ออก” (เด็กชาย 2)

“ไม่มีความรู้ ไม่มัน อ่านไม่ออก ไม่สนุก ไม่ดี ไม่มีหนังสืออ่าน อ่านไม่รู้เรื่อง เรียนไม่รู้เรื่อง” (เด็กชาย 3)

“สะกดไม่ถูกคนโลกนี้ก็จะไม่ฉลาด ไม่รู้คำเขียนคืออะไร อ่านไม่ออก ไม่รู้จักว่าหนังสือเป็นอย่างไร” (เด็กหญิง 1)

“เขียนไม่ถูกคำ” (เด็กหญิง 2)

“ไม่มีความรู้” (เด็กหญิง 3)

“อ่านหนังสือไม่ออก ไม่มีความรู้ เรียนหนังสือไม่ได้ คุยกับคนอื่นไม่รู้เรื่อง เดินทางไม่ได้ทุกคนในโลกนี้ก็จะอ่านหนังสือไม่ออกเพราะไม่มีหนังสือ” (เด็กหญิง 4)

“ไม่มีความรู้” (เด็กหญิง 5)

“อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ สะกดไม่ถูกคำ ไม่รู้หนังสือเป็นอย่างไร เรียนไม่รู้เรื่องไม่มีความรู้ ไม่มีความมั่นใจในตนเอง” (เด็กหญิง 6)

“เด็กโง่” (เด็กชาย 4)

“อ่านไม่เป็น” (เด็กชาย 5)

“อ่านไม่ออก ไม่มีรูปให้ดู ไม่รู้ว่ามันเขียนคำว่าอะไร” (เด็กหญิง 7)

“จะไม่มีความรู้หรือบางทีเราเครียดไม่มีอะไรทำ เราสามารถมาอ่านหนังสือ ถ้าเราไม่มีหนังสือบางทีไม่สามารถสื่อสารกันได้ ถ้าไม่มีหนังสือเราไม่สามารถมีความรู้ได้เหมือนอย่างทุกวันนี้ เราทุกคนควรอ่านหนังสือกันทุกคน” (เด็กหญิง 8)

“เด็กไม่ฉลาด” (เด็กชาย 6)

“ไม่มีหนังสือ” (เด็กหญิง 9)

หลังจากจบกิจกรรมแล้ว เด็กในชุมชนได้รับอนุญาตให้ยืมหนังสือนิทานไปอ่านที่บ้าน คนละ 1 เล่ม

กิจกรรมครั้งที่ 2

มีเด็กเข้าร่วมกิจกรรมวันนี้ 28 คน อาสาสมัครให้เด็กอาสาออกมาอ่านหนังสือให้เพื่อนฟัง เด็กหญิงดาวและเด็กหญิงหยกได้อาสาออกมาเล่านิทานให้เพื่อนฟัง ซึ่งทั้งสองคนพูดจาฉะฉาน และเด็กทุกคนให้ความสนใจฟังนิทานเป็นอย่างดี หลังจากนั้นอาสาสมัครแบ่งเด็กๆ ออกเป็น 5 กลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มแข่งกันต่อหลอด จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กพบว่าเด็กผู้หญิงส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี แต่เด็กผู้ชายไม่ค่อยมีสมาธิในการทำกิจกรรมและออกไปวิ่งเล่นกันข้างนอกสถานที่ที่ทำกิจกรรม

กิจกรรมครั้งที่ 3

มีเด็กเข้าร่วมจำนวน 16 คน ในครั้งนี้มีน้องดันหลิวที่ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดเล่านิทานที่จัดโดย TK Park เป็นผู้มาเล่านิทานให้เด็กๆ ในชุมชนฟัง หลังจากนั้นอาสาสมัครแบ่งกลุ่มให้เด็ก กลุ่มละ 4 คน ช่วยกันแต่งนิทานโดยใช้ดินน้ำมันปั้นเป็นตัวละคร และใช้กระดาษวาดรูปทำเป็นฉาก ในระหว่างร่วมกิจกรรม เด็กส่วนใหญ่ช่วยกันแสดงความคิดเห็นและร่วมมือกันเป็นอย่างดี จากการสังเกตการร่วมกิจกรรม พบว่า น้องก็เป็นคนเงียบและไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม น้องดาวและน้องมาร์คแสดงความเป็นผู้นำในกลุ่มและชอบแสดงความคิดเห็น น้องภูมิมักนั่งอ่านหนังสือการ์ตูนและไม่ค่อยให้ความสนใจในกิจกรรมแต่งนิทาน น้องโนกล้าแสดงออกและมีความเป็นผู้นำแต่ไม่ค่อยมีสมาธิ น้องเต๋อช่วยปั้นดินน้ำมันแต่ไม่ช่วยแสดงความคิดเห็นในการแต่งนิทาน น้องอู๋ให้ความร่วมมือดีแต่อ่านหนังสือไม่คล่อง

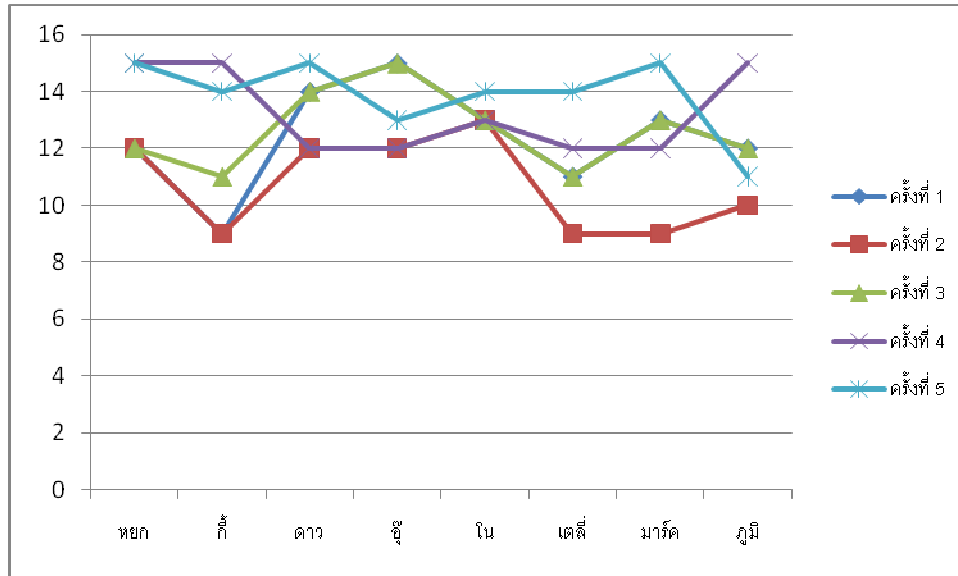
กิจกรรมครั้งที่ 4

กิจกรรมครั้งที่ 4 มีเด็กเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนทั้งสิ้น 11 คน กิจกรรมครั้งนี้ อาสาสมัครให้เด็กทุกคนคิดนิทานแล้วนำไปประดิษฐ์เป็นตุ๊กตือ เพื่อนำมาเล่าให้เพื่อนฟัง จากการสังเกตพฤติกรรมพบว่า น้องดาวและน้องหยกตั้งใจให้ความร่วมมือดีมาก น้องอู๋ น้องเต๋อ และน้องมาร์คให้ความร่วมมือดีแต่อ่านหนังสือไม่ค่อยได้ และน้องภูมิจึงและน้องโนมีความพยายามในการทำกิจกรรมมากขึ้นกว่าครั้งที่แล้ว

กิจกรรมครั้งที่ 5

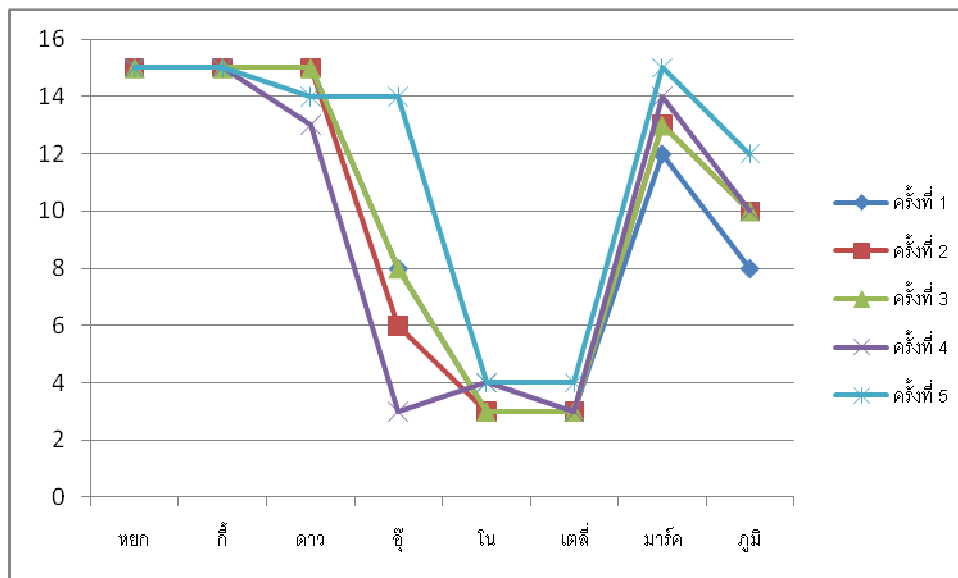
กิจกรรมครั้งที่ 5 มีเด็กเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนทั้งสิ้น 25 คน อาสาสมัครเล่านิทานให้เด็กๆ ฟัง หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มแต่งนิทาน และแสดงบทบาทสมมติ จากการสังเกตพฤติกรรมพบว่า น้องก็ค่อนข้างเงียบ และไม่ค่อยพูดกับใคร น้องหยกและน้องดาวมีการแสดงความเป็นผู้นำเช่นเดียวกับครั้งก่อน น้องอู๋สนใจทำกิจกรรมแต่เมื่อให้อ่านจะไม่ค่อยมีความมั่นใจในการอ่าน และน้องมาร์คสนใจและรับผิดชอบในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี

คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กตั้งแต่กิจกรรมครั้งที่ 3 จนถึงกิจกรรมครั้งที่ 5 ผลการประเมินพัฒนาการของเด็กแสดงดังภาพที่ ข 1 และภาพที่ ข 2 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ ข 1 พัฒนาการในการร่วมกิจกรรม

จากภาพที่ ข 1 แสดงกราฟพัฒนาการในการร่วมกิจกรรม เด็กส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ดีขึ้น กล่าวคือจะมีคะแนนการร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 จนถึงครั้งที่ 5 ยกเว้นน้องอู๋ที่มีคะแนนในการร่วมกิจกรรมครั้งที่ 2 และกิจกรรมครั้งที่ 4 น้อยที่สุด และมีคะแนนครั้งที่ 1 และครั้งที่ 3 มากที่สุด แต่อย่างไรก็ตามเด็กทุกคนมีคะแนนความตั้งใจค่อนข้างสูง โดยมีคะแนนเฉลี่ยในครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 5 เท่ากับ 12.38, 10.75, 12.63, 13.25 และ 13.88 ตามลำดับจากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 71.67 ถึง 92.5 และค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจมีค่าเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 2 ลดลงจากครั้งที่ 1 และเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 2 จนถึงครั้งที่ 5

ภาพที่ ข 2 พัฒนาการของทักษะการอ่าน

จากภาพที่ ข 2 น้องหยกและน้องกิมมีพัฒนาการของทักษะการอ่านที่ค่อนข้างคงที่ และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มแล้วน้องหยกและน้องกิมมีทักษะการอ่านที่ดีกว่าเด็กคนอื่น น้องมาร์คและน้องภูมิมีพัฒนาการของทักษะการอ่านที่ดีขึ้นจากครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 5 ในขณะที่น้องอู๋มีพัฒนาการของ

ทักษะการอ่านที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ส่วนน้องโนและเตลี มีพัฒนาการที่ค่อนข้างคงที่และมีทักษะการอ่านที่ต่ำกว่าเด็กคนอื่น เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการอ่านพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการอ่านเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 5 มีค่ามากกว่าครั้งที่ 1 คือค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการอ่านครั้งที่ 1 มีค่าเท่ากับ 9.88 คิดเป็นร้อยละ 65.83 และค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการอ่านครั้งที่ 5 มีค่าเท่ากับ 11.63 โดยคิดเป็นร้อยละ 77.5 แสดงว่าเด็กมีพัฒนาการของทักษะการอ่านดีขึ้น อย่างไรก็ตามเนื่องจากเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมมีช่วงอายุที่กว้าง ดังนั้นจึงมีทักษะการอ่านที่ค่อนข้างแตกต่างกัน จึงไม่สามารถเปรียบเทียบเป็นรายบุคคลได้

สรุปผลการจัดกิจกรรมหนังสือเดินเท้า เรื่องเล่าเดินทาง

จากการจัดกิจกรรมหนังสือเดินเท้า เรื่องเล่าเดินทาง พบว่าหลังเข้าร่วมกิจกรรมค่าเฉลี่ยของทัศนคติ ความรู้และทักษะการอ่านของเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมสูงขึ้นจากก่อนเข้าร่วมกิจกรรม แต่อย่างไรก็ตามความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทัศนคติ ความรู้และทักษะการอ่านระหว่างก่อนและหลังร่วมกิจกรรมยังไม่ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ จากการแสดงความคิดเห็นของเด็ก แสดงถึงว่าเด็กแต่ละคนเห็นความสำคัญของหนังสือ โดยมีการรับรู้หนังสือทำให้คนฉลาด และทำให้คนในโลกติดต่อสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อพิจารณาพัฒนาการของความตั้งใจในการทำกิจกรรมพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจ มีค่าเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 5 ในด้านทักษะการอ่านของเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้นมีแนวโน้มที่จะพัฒนาขึ้น แต่ยังไม่เห็นผลชัดเจนในการศึกษาครั้งนี้ และเนื่องจากเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมมีช่วงอายุที่กว้างคือ ตั้งแต่ 5 ถึง 14 ปี ดังนั้นจึงมีความสามารถและทักษะในการอ่านที่หลากหลาย

ผลที่เกิดขึ้นกับเครือข่าย

เครือข่ายที่เข้าร่วมกิจกรรมประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จาก TK Park และอาสาสมัครจำนวน 9 คน คณะผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ความรู้สึกที่เข้าร่วมกิจกรรม และสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมมีรายละเอียดต่อไปนี้

เครือข่ายมีอายุระหว่าง 20 -29 ปี และทุกคนเป็นเพศหญิง ในจำนวนนี้มี 5 คนที่กำลังศึกษาอยู่นอกนั้นเรียนจบและทำงานแล้ว เมื่อคณะผู้วิจัยสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมจิตอาสาที่เครือข่ายเคยทำ พบว่าส่วนใหญ่ทำกิจกรรมร่วมกับ TK Park ซึ่งลักษณะกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน เช่น กิจกรรมวันศุกร์สนุกกับนิทาน กิจกรรมเล่านิทานที่สวนลุมพินี ค่ายการ์ตูนวัฒนธรรมสร้างสรรค์ชุมชน และโครงการหนังสือเดินเท้า เรื่องเล่าเดินทาง เมื่อสอบถามความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม เครือข่ายมีความคิดเห็นดังต่อไปนี้

“มีความสุขที่ได้เห็นเด็กๆชอบและสนุกกับกิจกรรมที่มาจัดให้” (เครือข่าย 1)

“สนุกสนานดี, เหนื่อยบ้าง” (เครือข่าย 2)

“รู้สึกสนุกทุกครั้งที่ได้เจอเด็กหลายรูปแบบ” (เครือข่าย 3)

“สนุกสนาน ประทับใจ ได้ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมเด็ก” (เครือข่าย 4)

“รู้สึกดีใจที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กๆ” (เครือข่าย 5)

“รู้สึกดีใจที่ได้พบกับกิจกรรมที่ค่อนข้างมีประโยชน์กับเด็กๆ ที่อาจไม่มีโอกาสเท่ากับเด็กคนอื่นๆ” (เครือข่าย 6)

“รู้สึกประทับใจที่ได้ช่วยเหลือสังคม ได้พบปะเด็กๆ ได้ประสบการณ์ใหม่ๆ” (เครือข่าย 7)

“ต้องการให้เด็กรักการอ่าน” (เครือข่าย 8)

“รู้สึกดีที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้” (เครือข่าย 9)

นอกจากนี้เครือข่ายยังได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมในครั้งนี้ โดยสิ่งที่ได้เรียนรู้คือ สิ่งแวดล้อมมีผลกระทบต่อความคิดของเด็ก หากเด็กไม่ได้รับการศึกษาและการสอนที่ดีก็อาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ และกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กในแต่ละกลุ่มควรจัดให้มีความแตกต่างกันเพราะเด็กแต่ละกลุ่มมีลักษณะ และประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกัน

3) กิจกรรมเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

กิจกรรมย่อยที่อยู่ในกิจกรรมเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดได้แก่ กิจกรรมการอบรมการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสืบค้นข้อมูล และนำเสนอข้อมูล ซึ่งจัดตั้งแต่วันที่ 23 พฤษภาคม จนถึงวันที่ 3 มิถุนายน 2554 เป็นการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดเข้ากับการพัฒนาทักษะการสืบค้นและการนำเสนอข้อมูล กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่จัดทำร่วมกันสำหรับเด็กในชุมชนวัดดวงแข และนักเรียนในโรงเรียนวัดดวงแข ดำเนินการโดย ผู้นำชุมชนวัดดวงแขและผู้บริหารโรงเรียนวัดดวงแขเป็นผู้ติดต่อประสานงานประชาสัมพันธ์ให้เด็กในชุมชนและนักเรียนในโรงเรียนวัดดวงแขเข้าร่วมการอบรมครั้งนี้ โดยมีนิสิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการอบรม กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กในชุมชนวัดดวงแข และนักเรียนในโรงเรียนวัดดวงแข จำนวน 12 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 3 คน และนักเรียนหญิง 9 คน ซึ่งไม่เคยได้รับการอบรมการใช้คอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ผลการอบรมนำเสนอ ดังตารางที่ ข 4 ดังนี้

ตารางที่ ข 4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความรู้ในการสืบค้นข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลก่อนและหลังเข้าอบรม

ตัวแปร	ก่อนการอบรม				หลังการอบรม				<i>t</i>
	<i>MIN</i>	<i>MAX</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>MIN</i>	<i>MAX</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	
ความรู้ในการสืบค้นข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล	6	17	14	3.67	7	22	16	5.79	1.75*

* $p < 0.05$

จากตารางที่ ข 4 พบว่า หลังจากได้รับการอบรมการสืบค้นข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลสูงขึ้น ($M=16$, $SD= 5.79$)

จากการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนพบว่า นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรมในแต่ละครั้งเป็นอย่างดี และจากผลงานที่นักเรียนได้ทำระหว่างการเข้ารับการอบรมได้แก่ การจัดทำ powerpoint นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติด พบว่านักเรียนได้รับความรู้และมีความตระหนักเกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด และจากการสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม และจากการสนทนากลุ่มกับนักเรียนจำนวน 5 คนพบว่านักเรียนทั้งหมดประทับใจในการเข้ารับการอบรม เรื่องที่ประทับใจได้แก่ วิธีการสอนของครู การได้รับความมั่นใจเพิ่มมากขึ้นในการสืบค้นข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล และได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านการศึกษา และสังคม นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้มีความรู้ทางคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลในเนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งทำให้นักเรียนได้มีความรู้และใช้ความรู้เป็นภูมิคุ้มกันตนเองเพื่อไม่ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด กิจกรรมนี้จึงทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์ในลักษณะของการสร้างภูมิคุ้มกันจากภัยของยาเสพติดโดยใช้กิจกรรมที่จัดขึ้นดังกล่าว

4) กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน เป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของคนในชุมชน ซึ่งจากการสำรวจปัญหาและความต้องการของคนในชุมชน พบว่ามีผู้สูงอายุหลายท่านในชุมชนที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ โดยเฉพาะในเวลาที่ต้องไปโรงพยาบาลเพื่อพบแพทย์ ดังนั้นจึงได้มีการประสานงานเพื่อขอรับบริจาคเงินเพื่อให้ผู้สูงอายุในชุมชนไว้ใช้ในการเดินทางไปในที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะ โรงพยาบาล

ผลการขอรับบริจาคทำให้ได้รับการอนุเคราะห์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มอบเงินเพื่อนำไปซื้อรถเข็นจำนวน 1 คัน และได้มอบให้ผู้นำชุมชนวัดดวงแขเพื่อการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้คนในชุมชน

จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนเกี่ยวกับรถเข็นที่ได้บริจาคให้ชุมชน ได้ข้อมูลว่า ผู้นำชุมชนได้นำรถเข็นเก็บไว้เป็นส่วนกลางของชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุไว้ใช้เมื่อไปโรงพยาบาล แต่ในขณะนี้ยังไม่ได้มีผู้นำไปใช้ แต่ได้แจ้งให้คนในชุมชนทราบ และทุกคนสามารถขอใช้รถเข็นดังกล่าวได้

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านสังคม โดยทำให้คนในกลุ่มผู้สูงอายุได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการใช้รถเข็นที่ได้จากการบริจาคในครั้งนี้ ดังนั้นกิจกรรมนี้จึงทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือกันของคนในสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

1.2 โรงเรียนวัดดวงแข

รายงานผลการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม มีกิจกรรม 4 กลุ่มกิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งหมด 5 กิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมเสริมสร้างการคิดแก้ปัญหาและความสามารถในการอ่าน

กิจกรรมย่อยที่จัดทำภายใต้กิจกรรมเสริมสร้างการคิดแก้ปัญหาและความสามารถในการอ่าน ได้แก่ กิจกรรมย่อยที่ 1.1 กิจกรรมพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหา และกิจกรรมย่อยที่ 1.2 กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่าน แต่ละกิจกรรมย่อยมีรายละเอียดและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นดังนี้

กิจกรรมย่อยที่ 1.1 กิจกรรมพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหา

กิจกรรมพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหา เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อฝึกทักษะการแก้ปัญหาซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญ โดยได้รับความร่วมมือจากนิสิตสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม จัดขึ้นในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2554 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กิจกรรมที่จัดเป็นการสร้างสถานการณ์ย่อย ๆ หลายสถานการณ์ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้แก้ปัญหาตามความคิดของตนเอง และนำเสนอให้เพื่อนกลุ่มอื่นรับทราบ

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรม และจากการสัมภาษณ์นักเรียนภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้ และได้รับการฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาและหลีกเลี่ยงการแก้ปัญหาโดยใช้ความรุนแรงอย่างทั่วถึง ทุกคนให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม มีความกระตือรือร้นมากและร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านการศึกษา และด้านสังคม นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีการพัฒนาในด้านทักษะการแก้ปัญหา และมีการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มไปพร้อม ๆ กันด้วย กิจกรรมนี้จึงทำให้โรงเรียนได้รับประโยชน์คือนักเรียนในโรงเรียนได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของตนเอง

กิจกรรมย่อยที่ 1.2 กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่าน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โดยได้รับความร่วมมือจากนิสิตสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม จัดขึ้นในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2554 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กิจกรรมที่จัดเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจมาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน และแสดงความคิดเห็น

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ นักเรียนได้เรียนรู้กลวิธีที่ช่วยในการอ่านด้วยการตั้งคำถามนำของผู้ดำเนินกิจกรรม จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรม และจากการสัมภาษณ์นักเรียนภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นักเรียนแต่ละคนได้

เรียนรู้ และได้รับการฝึกทักษะการอ่านจากกิจกรรมที่จัดไว้ให้อย่างทั่วถึง ทุกคนให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม และร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ แต่อย่างไรก็ตามกิจกรรมในลักษณะเช่นนี้ จำเป็นจะต้องจัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านให้ดีขึ้นและจะได้เห็นผลที่ชัดเจนมากกว่าเดิม

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านการศึกษา และด้านสังคม นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีการพัฒนาในด้านทักษะการอ่าน และมีการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มไปพร้อม ๆ กันด้วย กิจกรรมนี้จึงทำให้โรงเรียนได้รับประโยชน์คือนักเรียนในโรงเรียนได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของตนเอง

2) กิจกรรมการอบรมการสอนการคิด

กิจกรรมการอบรมการสอนการคิด เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ครูได้รับความรู้และมีทักษะในการสอนการคิดให้แก่ นักเรียนในโรงเรียน ในวันที่ 9 – 10 พฤษภาคม 2554 โดยได้รับความร่วมมือจากคณะวิทยากรจากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นการอบรมให้ครูได้ทราบถึงเทคนิคการสอนการคิดให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจในเทคนิควิธีสอนที่พัฒนาการคิดของนักเรียนมากขึ้น และจากการสัมภาษณ์ครูที่เข้าร่วมการอบรมจำนวน 3 ท่าน พบว่า ครูเห็นว่า กิจกรรมการอบรมการสอนการคิดมีประโยชน์สำหรับครู ดังนี้คือ ครูได้เรียนรู้เทคนิควิธีการที่สอนเน้นให้นักเรียนได้ฝึกการคิด ครูได้เรียนรู้การผลัดสื้อ ครูได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ และครูได้เรียนรู้การใช้ภาษาและท่าทางในการสอน เมื่อสอบถามถึงการนำไปใช้หลังจากได้รับการอบรมแล้ว พบว่า ครูได้นำไปพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้ได้ดีขึ้น และการที่ครูนำเทคนิคการสอนที่เร้าความสนใจของนักเรียนไปใช้ทำให้นักเรียนรู้สึกแปลกใหม่ และมีความสุขในการเรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ครูได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดอบรมครั้งต่อไปว่า ครูอยากให้มีการจัดอบรมเรื่องเทคนิคการสอนและการทำสื่อการสอนอีก

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านการศึกษา ครูที่เข้าร่วมกิจกรรมมีการพัฒนาในด้านทักษะการสอนการคิด กิจกรรมนี้จึงทำให้โรงเรียนได้รับประโยชน์คือครูในโรงเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการสอนที่สำคัญที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนในโรงเรียนได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถในการคิดได้อย่างเหมาะสม

3) กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางวิชาการเพื่อการสอบ O-NET

กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางวิชาการเพื่อการสอบ O-NET เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถทางวิชาการเพื่อการสอบ O-NET ให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 42 คนของโรงเรียน จากข้อมูลผลการสอบ O-NET พบว่า นักเรียนโรงเรียนวัดดวงแขมีผลการสอบในวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และภาษาไทยอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นจึงได้มีการจัดสอนเสริมในวิชาดังกล่าวโดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม คณะ

ครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิชาแรกที่จัดคือวิชาภาษาอังกฤษ จัด 3 ครั้ง โดยสอนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 2 ชั่วโมง จัดในวันอังคารที่ 9, 16 และ 23 สิงหาคม 2554 เวลา 13.30 -15.30 น. และวิชาที่สองคือวิชาภาษาไทย จัด 3 ครั้งเช่นกัน โดยสอนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 2 ชั่วโมง จัดในวันอังคารที่ 30 สิงหาคม 6 และ 13 กันยายน 2554 เวลา 13.30 -15.30 น. ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ได้วางแผนที่จะจัดในภาคการศึกษาปลาย ของปีการศึกษา 2554 เพื่อให้ได้มีเวลาในการสอนมากขึ้น เพราะเตรียมการไว้ว่าจะเพิ่มจำนวนครั้งสำหรับวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาในการทำความเข้าใจในเนื้อหามากกว่าวิชาอื่น

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ สำหรับในวิชาภาษาอังกฤษ เมื่อได้มีการทดสอบก่อนและหลังการเรียนเสริมในวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น และชอบการเรียนในลักษณะที่นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ นำมาใช้เป็นอย่างมาก จากการสังเกตบรรยากาศการเรียนการสอนในห้องเรียน พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนอย่างเห็นได้ชัด ทุกคนอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์นักเรียนจำนวน 10 คนจะได้ว่า นักเรียนทุกคนชอบเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น และได้ความรู้ ได้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น

สำหรับในวิชาภาษาไทย เมื่อได้มีการทดสอบก่อนและหลังเรียนเสริมในวิชาภาษาไทย พบว่า หลังเรียนเสริมวิชาภาษาไทย นักเรียนมีคะแนนภาษาไทยเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนเสริมวิชาภาษาไทย อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการเรียนเสริมวิชาภาษาไทย และการทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียน ปรากฏดังตารางที่ ข 5

ตารางที่ ข 5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนเสริมวิชาภาษาไทย (n = 38)

ตัวแปร	ก่อนการเรียน				หลังการเรียน				t
	MIN	MAX	M	SD	MIN	MAX	M	SD	
ความรู้ในวิชาภาษาไทย	0	14	6.74	3.60	1	16	7.84	3.61	1.57

*p< 0.05

จากตารางที่ ข 5 พบว่า หลังจากนักเรียนได้เรียนเสริมวิชาภาษาไทย นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยในวิชาภาษาไทยสูงขึ้นจากก่อนเรียนเสริมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้ในวิชาภาษาไทยเพิ่มมากขึ้นแต่ยังไม่ชัดเจนนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้วยระยะเวลาที่ค่อนข้างสั้น คือใช้เวลาเพียง 3 ครั้ง ซึ่งอาจเป็นไปได้ที่ทำให้การพัฒนาของนักเรียนยังเห็นผลไม่ชัดเจนมากนัก ซึ่งถ้าได้มีเวลาในการสอนให้มากกว่านี้ คาดว่าน่าจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่นักเรียนมากขึ้น ทั้งนี้เพราะจากการพิจารณาผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนได้ข้อมูลว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมของการจัดสอนเสริมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.5) และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นในทุกเรื่องในระดับมากที่สุด

เช่นกัน ได้แก่ เรื่องของเนื้อหาที่เรียน ความเข้าใจในเนื้อหา ความสามารถในการตอบคำถามในบทเรียน ความสามารถในการทำแบบฝึกหัด ความชอบกิจกรรมที่จัด ความอยากเรียน และความสุขที่ได้รับจากการเรียนเสริมในครั้งนี้ ซึ่งข้อมูลนี้เป็นการสะท้อนว่านักเรียนมีความพอใจต่อการจัดสอนเสริมในครั้งนี้

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านการศึกษา ทำให้นักเรียนมีความรู้ในวิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาไทยและวิชาอื่น ๆ มากขึ้น เพื่อรองรับการสอบ O-NET ที่จะมีขึ้นปลายปี การศึกษานี้ และจะทำให้ให้นักเรียนได้มีพื้นฐานของภาษาอังกฤษ และวิชาอื่น ๆ ที่ดีมากขึ้นจากเดิม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองคือสามารถเรียนต่อไปในระดับที่สูงขึ้นได้ กิจกรรมนี้จึงทำให้โรงเรียนได้รับประโยชน์คือนักเรียนในโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่างๆ ดีขึ้น ซึ่งเป็นการช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองได้ในระดับหนึ่ง และนอกจากนี้ยังทำให้ครูในโรงเรียนได้เรียนรู้ถึงวิธีการสอนที่เหมาะสมซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจและสนใจแก่ผู้เรียนในรูปแบบที่มีความหลากหลายมากขึ้น

4) กิจกรรมคลินิกวิจัยในชั้นเรียน

กิจกรรมคลินิกวิจัยในชั้นเรียน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ครูได้รับความรู้และมีทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดขึ้นในช่วงเดือน สิงหาคมถึงเดือนตุลาคม 2554 โดยได้รับความร่วมมือจากอาจารย์จากภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นการให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนวัดดวงแข จำนวน 16 คน ใช้เวลาในวันอังคารของทุกสัปดาห์ วันละ 2 ชั่วโมง คือตั้งแต่เวลา 15.30-17.30 น. รวม 16 ชั่วโมง

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ ครูมีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น ครูให้ความสนใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นอย่างมาก มีความกระตือรือร้นในการร่วมงานวิจัยมาให้ตรวจและขอคำปรึกษาในแต่ละเรื่องอย่างสม่ำเสมอ และจากการสัมภาษณ์ครูที่เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 5 ท่าน พบว่า ครูได้รับประโยชน์อย่างยิ่งจากการให้คำปรึกษาของวิทยากร ครูได้แนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียน สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ด้วย ความมั่นใจมากขึ้นกว่าเดิม และจะพยายามตั้งใจดำเนินการเพื่อให้สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้สำเร็จในภาคการศึกษานี้

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านการศึกษา ครูที่เข้าร่วมกิจกรรมมีการพัฒนาในด้านทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยครูมีความตระหนักในความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น โดยเห็นถึงประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียนว่ามีใช้เพื่อให้มีผลงานส่ง แต่ต้องการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียนในโรงเรียนให้สามารถเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จสูงสุด กิจกรรมนี้จึงทำให้โรงเรียนได้รับประโยชน์คือครูในโรงเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อที่จะนำไปใช้ใน

การแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้หมดไป และสร้างเสริมวัฒนธรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ ให้แก่นักเรียนในโรงเรียน

ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินโครงการ

1. ในช่วงแรกของการดำเนินโครงการ คนในชุมชนและในโรงเรียนอาจยังไม่เข้าใจในภารกิจและขอบข่ายการดำเนินงานของโครงการ จึงให้ความร่วมมือไม่มากนัก แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปพอสมควร ทำให้เกิดความคุ้นเคย และมีความเข้าใจในลักษณะของการดำเนินโครงการมากขึ้น จึงให้ความร่วมมือมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

2. ในการวางแผนการจัดกิจกรรมในระยะแรก อาจไม่ได้คำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของชุมชนและโรงเรียนมากนัก จึงทำให้คนในชุมชนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมที่โครงการจัดให้ แต่เมื่อได้มีการวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาที่แท้จริง จึงได้มีการปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาของชุมชนมากขึ้น ซึ่งทำให้เห็นถึงความสนใจและความร่วมมือที่มีมากขึ้น เพราะได้จัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชน และโรงเรียน

ปัญหา อุปสรรคของการสร้างเครือข่ายจิตอาสา

1. การสรรหาเครือข่ายที่มีความเหมาะสมกับความต้องการของชุมชน ในบางครั้งยังขาดข้อมูลที่กว้างขวางเพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้

2. การจัดสรรเวลาของเครือข่ายจิตอาสาให้ตรงกับเวลาของชุมชนและโรงเรียน เป็นอุปสรรคในการสร้างเครือข่ายที่สำคัญ เพราะไม่สามารถจัดเวลาที่เหมาะสมตรงกันได้

แนวทางในการปัญหาหรือให้เกิดความสำเร็จในการเสริมสร้างความมั่นคง

1. เพื่อให้การเสริมสร้างความมั่นคงเกิดความสำเร็จ จำเป็นต้องมีการสำรวจความต้องการและปัญหาของชุมชนให้ชัดเจนก่อน เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ประกอบการพิจารณาจัดโครงการที่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ถ้าโครงการที่จัดตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ ชุมชนจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และมีแรงผลักดันให้โครงการประสบความสำเร็จได้ด้วยการเกิดจากความต้องการที่จะแก้ปัญหของชุมชนได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง ตรงประเด็นมากที่สุด

2. ต้องมีการทำความเข้าใจว่า การดำเนินโครงการในครั้งนี้เป็นจุดเริ่มต้นให้ชุมชนได้เรียนรู้การสร้างเครือข่ายจิตอาสาของชุมชน โดยมีทีมนักวิจัยจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเสมือนที่ปรึกษาของชุมชน และเมื่อโครงการนี้สิ้นสุดลง แต่ชุมชนยังคงต้องมีการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของตนเองโดยอาศัยข้อมูลเครือข่ายจิตอาสาจากแหล่งต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้จากโครงการมาช่วยเสริมสร้างความมั่นคงให้กับชุมชนของตนเองได้

แนวทางในการปัญหาหรือให้เกิดเครือข่ายจิตอาสาในการเสริมสร้างความมั่นคง

1. ต้องจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายจิตอาสาที่ครอบคลุมในสาขา และทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเสริมความมั่นคงให้กับชุมชน เพื่อให้มีข้อมูลที่จะเลือกพิจารณาเครือข่ายที่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน

2. ข้อมูลเครือข่ายจิตอาสาควรมีปริมาณที่มากและหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน และเพื่อการแก้ปัญหาการจัดสรรเวลาระหว่างเครือข่ายกับชุมชนให้สอดคล้องกัน

3. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงการสมัครเป็นเครือข่ายจิตอาสา และมีการรวบรวมกันอย่างเป็นทางการ เพื่อให้ได้ฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด

2. ชุมชนบ้านครัวใต้และโรงเรียนวัดชัยมงคลเรียนวัดชัยมงคล

2.1 ชุมชนบ้านครัวใต้

รายงานผลการจัดกิจกรรมกิจกรรมการพัฒนาเยาวชนมัลลเทศก์สำหรับชุมชนบ้านครัวใต้ โดยผ่านกระบวนการยววิจัยและการทำสารคดี มีรายละเอียดดังนี้

1) กิจกรรมการพัฒนาเยาวชนมัลลเทศก์สำหรับชุมชนบ้านครัวใต้ โดยผ่านกระบวนการยววิจัยและการทำสารคดี

กิจกรรมพัฒนาเยาวชนมัลลเทศก์สำหรับชุมชนบ้านครัวใต้ โดยผ่านกระบวนการยววิจัยและการทำสารคดี เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม อย่างเป็นบูรณาการ คือ ด้านการศึกษา เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมมีทักษะในการแสวงหาความรู้ในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของตน ด้านสังคม รู้จักการทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ร่วมกันเพื่อการป้องกันตัวเองจากอบายมุข และด้านวัฒนธรรม เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมรู้ที่มาของชุมชนของตนเอง และรู้จักที่จะสืบสานสิ่งที่มียุคค่าทางประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนตนเองสืบต่อไป

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ เด็กๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมมีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. เด็กๆ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของตนมากยิ่งขึ้น โดยที่รู้วิธีการหาความรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้นอีกหลายวิธีนอกจากการอ่านหนังสือ หรือดูคอมพิวเตอร์ ดังที่เด็กๆ ให้สัมภาษณ์หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

“หนูสามารถหาข้อมูลความรู้ด้วยการอ่านหนังสือ ดูอินเทอร์เน็ต คุยและถามคนที่รู้มากกว่า ดูจากของจริงและรู้จักใช้กล้องในการถ่ายรูปหรือถ่ายวิดีโอ”

(กัญญารัตน์ นิมเจริญ, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“การลองทำหนังสือทำให้เราได้รู้ว่าเราหาข้อมูลต่างๆ ได้ด้วยการถามผู้ใหญ่ ไปดูสถานที่จริง เช่น มัสยิด”

(ชาภินะ นิมเจริญ สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“สนุกมาก ได้ลองถ่ายวิดีโอ ถ่ายรูป สถานที่จริง และคุยกับลุงที่มีความรู้”

(วิทวัส แซ่เตีย, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

2. เด็กๆ รู้จักการทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ร่วมกันเพื่อการป้องกันตัวเองจากอบายมุข ดังที่เด็กๆ ให้สัมภาษณ์หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

“วันเสาร์ อาทิตย์ ทำการบ้านเสร็จ หนูกับเพื่อนๆ ถ้าไม่เล่นที่หน้าศูนย์ฯ ก็ไปเล่นเกมที่ร้านเกม ครั้งละ 5 บาท แต่การที่พวกเราได้ลองทำหนังสือทำให้เรารู้ว่ามีอะไรน่าสนใจมากกว่าเล่นเกมอีกเยอะเลย”

(กัญญารัตน์ นิ่มเจริญ, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“ทำหนังสือ ลองถ่ายรูป สนุกมาก...ไม่ต้องไปเล่นเกมให้เสียดั่งค์”

(บุษกร ศิริวิเทศ, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“การได้ลองทำหนังสือ...ได้ทำกับเพื่อนๆ นำกับนะเป็นคนเล่า เราเป็นคนถ่ายทอดช่วยกัน”

(วิทวัส แซ่เตีย, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

3. เด็กๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมรู้ที่มาของชุมชนของตนเอง ภูมิใจในชุมชนของตนเอง และรู้จักที่จะสืบสานสิ่งที่มีคุณค่าทางประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนตนเองสืบต่อไป โดยที่เด็กๆ บอกประวัติความเป็นมา วัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนได้มากขึ้น รู้เกี่ยวกับสถานที่สำคัญของชุมชนบ้านครัวได้ ถ้ามีคนมาและอยากรู้จักชุมชนก็จะพาไป เช่น มัสยิด คลองแสนแสบ ศูนย์ชุมชนบ้านครัวได้ อาคารบะแล บ้านโบราณ ดังที่เด็กๆ ให้สัมภาษณ์หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

“บรรพบุรุษของพวกเราเป็นชาวจามอยู่ที่นี้มาตั้งนานแล้ว ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 ท่านให้ที่ดินเป็นที่อยู่เพื่อตอบแทนที่พวกเราได้ร่วมรบในสงครามเก้าทัพ ซึ่งใช้ชื่อว่า กองอาสาจาม หนูภูมิใจในความเป็นมาของชุมชน บรรพบุรุษของหนูได้ช่วยป้องกันประเทศ และช่วยสร้างคลองแสนแสบด้วย”

(กัญญารัตน์ นิ่มเจริญ, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“คลองแสนแสบที่เห็นนี้ บรรพบุรุษของเราเป็นคนขุด”

(วิทวัส แซ่เตีย, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“มัสยิดจุลจุลมุดตะกิน สมัยก่อนตั้งอยู่ที่บ้านครัวได้ ต่อมาเรือมาสร้างใหม่ที่บ้านครัวตะวันตก ต่อมามีการสร้างอาคารหลังใหม่เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสองชั้นตามที่เราเห็น”

(กัญญารัตน์ นิ่มเจริญ, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“ชุมชนเราต่อต้านการสร้างทางด่วนให้มาลงแถบนี้ เพราะว่ามันจะผ่ากลางระหว่างมัสยิดกับสุสานเลย ตามหลักศาสนาต้องฝังศพให้เร็วที่สุด และมัสยิดเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวชุมชน”

(ชากินะ นิ่มเจริญ, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“ประเพณีของชุมชนเรามีมากมายเลยตอนเกิด มีพิธีโกนผมไฟ พิธีแต่งงาน พิธีถือศีลอด พิธีการทำศพคนตายที่ทำแล้วต้องฝังให้เร็วที่สุด การจ่ายชะกาด การทำละหมาด”

(วิทวัส แซ่เตีย, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“อาหารของโบราณที่ยังมีทำกันบางคนนะ เป็นคนแก่ทำ มีแกงส้มเนื้อ เนื้อขมเป็น เป็นเนื้อทอดเนย ส่วนขนม เห็นยายบางคนทำขนมคล้ายข้าวเหนียวเปียก มีข้าวเหนียวสาकु ถั่วเขียวคั่ว เอามาผสมแล้วกวนคล้ายข้าวเหนียวเปียก แล้วราดหน้าด้วยน้ำกะทิ เห็นยายเรียกบอบอซาเด็ก ขนมอีกอย่างที่ไม่ค่อยทำกันแล้ว คือ กูและซอ คล้ายขนมเปียกปูนสีขาวราดด้วยน้ำเชื่อมที่ใส่น้ำ”

(กัญญารัตน์ นิมเจริญ, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“ถ้ามีคนมาชุมชน จะพาไปคุ่มสยิด นอกจากจะเห็นสถานที่ที่สวงามตามแบบของศาสนาอิสลามแล้ว ยังได้เห็นการละหมาด เวลาถึงงานแต่งงานก็ไปจัดที่มัสยิดด้วย”

(บุษกร ศิริวิเทศ, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“ถ้ามีคนมาชุมชน อยากพาไปมัสยิดขามิอุลคือยริยะห์ด้วย บางคนเรียกว่าสุเหร่าเก่ากองอาซาม สวดี ชื่อแบบนี้เพราะกองอาซามสร้างขึ้น ที่นี้มีโรงเรียนสอนศาสนาด้วย มีสุสานหรือกุบร ที่เรามาระลึกถึงญาติของพวกเราที่ตายไปแล้ว”

(ชาภินะ นิมเจริญ, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“ไม่น่าเชื่อว่าคลองนี้จะยาวไปถึงมินบุรีเลย ดิฉันที่รู้ว่าคลองนี้บรรพบุรุษของเราเป็นคนขุด ทำให้มีเรือควนได้วิ่งรับคน เป็นที่ที่พวกผู้ชายชอบมาตกปลาด้วย”

(วิทวัส แซ่เตีย, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“ที่ศูนย์ชุมชนมีทั้งที่อ่านหนังสือ มีศูนย์สุขภาพชุมชน มีหนังสือที่เป็นข้อมูลประวัติชุมชน มีรูปของชุมชนตอนตั้งอาคารนี้ สมเด็จพระเทพฯ มาเปิดอาคารนี้ด้วย ส่วนอาคารทะเล เป็นที่ที่เขาทำพิธีสำหรับคนตายกัน”

(ชาภินะ นิมเจริญ, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“บ้านโบราณเป็นบ้านของยายพัก เป็นบ้านไม้สัก ทรงแขก อยู่ริมคลองแสนแสบตอนนี้อยู่สภาพเก่าแก่ ควรจะดูแลให้ดี เป็นที่ท่องเที่ยวของชุมชนได้”

(ศศิตา นิมเจริญ, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

“ถ้าใครมาที่ชุมชน จะให้เขาดูประวัติชุมชน พาเดินเที่ยวที่ต่างๆ ของชุมชน ทั้งมัสยิด คลองแสนแสบ บ้านโบราณ จะพาเขาไปคุยกับผู้ใหญ่ เช่น ลุงมัด น้าวัน ที่รู้ข้อมูลชุมชนมากมาย”

(กัญญารัตน์ นิมเจริญ, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2554)

การนำไปใช้ประโยชน์ของชุมชน

จากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทั้ง 3 ประการ ดังกล่าวมา ผู้วิจัยได้สอบถามประธานชุมชนถึงการจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่งมีดังนี้

1. การส่งเสริมให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้มีโอกาสในการเป็นภาคีเครือข่ายของชุมชน เมื่อมีผู้มาเยี่ยมเยือนชุมชน
2. การส่งเสริมให้เด็กคนอื่นๆ ได้มีส่วนร่วมเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในชุมชน ทั้งประวัติชุมชน สถานที่สำคัญต่างๆ วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน ให้มากยิ่งขึ้น
3. การเห็นความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก ประธานชุมชนมีความตั้งใจที่จะพัฒนาฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงให้เด็กๆ ในชุมชนได้เรียนรู้ และมีรายได้ของตนเอง ได้แก่ ฐานการเรียนรู้การเพาะเห็ด ฐานการเรียนรู้การเลี้ยงปลาดุก และฐานการเรียนรู้การเพาะต้นไม้ ทั้งนี้จะใช้ทุนบางส่วนจากชุมชนเป็นต้นทุน เมื่อเด็กทำและขายได้ ให้คืนต้นทุนแก่ชุมชน แล้วเอาส่วนกำไรที่ได้เป็นเงินออม

อีกกิจกรรมหนึ่งที่ประธานชุมชนสนใจจะดำเนินการ ซึ่งไม่ได้เกิดจากผลลัพธ์ของกิจกรรมพัฒนาภาคีเครือข่ายสำหรับชุมชนบ้านครัวได้ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้และการทำสารคดี คือ การดูแลผู้สูงอายุในชุมชนให้มีอาชีพเล็กๆ น้อยๆ ที่พอจะหารายได้จุนเจือตนเองได้บ้าง

2.2 โรงเรียนวัดชัยมงคล

รายงานผลการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม มีกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งหมด 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดชัยมงคล: การพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ด้วยคณิตศาสตร์ และกิจกรรมคุณครูอาสา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปทุมวัน มีรายละเอียดดังนี้

1. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดชัยมงคล: การพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ด้วยคณิตศาสตร์ (กิจกรรมคณิตศาสตร์รายนิตเดียว)

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดชัยมงคล: การพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ด้วยคณิตศาสตร์ (กิจกรรม คณิตศาสตร์รายนิตเดียว) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษานักเรียนโรงเรียนวัดชัยมงคล ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 เพื่อให้เด็กนักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์มากยิ่งขึ้น

ผลลัพธ์การจัดกิจกรรม

1. จากการให้นักเรียนทำแบบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งมีคำถามดังต่อไปนี้ (1) นกกับจิ้งจกมีลักษณะเหมือนกันอย่างไรบ้าง บอกมาให้มากที่สุด (2) ตำรวจกับพ่อค้ามีลักษณะเหมือนกันอย่างไรบ้าง บอกมาให้มากที่สุด (3) พระอาทิตย์กับพระจันทร์มีลักษณะต่างกันอย่างไรบ้าง บอกมาให้มากที่สุด (4) ดินสอกับปากกามีลักษณะต่างกันอย่างไรบ้าง บอกมาให้มากที่สุด (5) ถ้วยเตี้ยวาดหน้าทะเลประกอบด้วยอะไรบ้าง (6) นกมีลักษณะคล้ายกับอะไรบ้าง (7) ส้มโอมีลักษณะคล้ายกับอะไรบ้าง (8) จานข้าวมีลักษณะคล้ายกับอะไรบ้าง

(9) นื่องๆ พบต้นไม้ชนิดหนึ่งที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน นื่องๆ จะบรรยายลักษณะต่างๆ ของต้นไม้ นั้นอย่างไบบ้าง (10) ให้นื่องๆ บรรยาย ลักษณะของอาชีพชาวสวนมาให้มากที่สุด พบว่า ก่อนจัดกิจกรรมได้ให้นักเรียนทำแบบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม พบว่านักเรียนยังเขียนอธิบายความเหมือน ความต่างของคนที่แตกต่างกันอาชีพ สิ่งของ ธรรมชาติ รวมทั้งอธิบายส่วนประกอบของอาหารบางชนิด อธิบายส่วนประกอบของต้นไม้ และอาชีพบางอาชีพ ได้ไม่มากนัก แต่หลังจากนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมและได้ทำแบบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ พบว่านักเรียนสามารถเขียนอธิบายความเหมือน แยกแยะความต่างของคนที่แตกต่างกันอาชีพ สิ่งของ ธรรมชาติ รวมทั้งอธิบายส่วนประกอบต่างๆ ของอาหารบางชนิดได้ สามารถอธิบายส่วนประกอบของต้นไม้ว่ามีอะไรได้มากขึ้น และสามารถอธิบายลักษณะอาชีพบางอาชีพ ได้มากขึ้น

2. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์มากขึ้น

การนำไปใช้ประโยชน์ของโรงเรียน

จากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวมา ผู้วิจัยได้สอบถามผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้ประสานงานของโรงเรียนถึงการนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ซึ่งมีดังนี้

1. นำแนวทางการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่นิสิตชมรมต้นกล้าคณิตศาสตร์จัดไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์ให้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป
2. เป็นแนวทางในการมีเครือข่ายระดับนิสิตนักศึกษาในการมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ให้กับนักเรียน อย่างต่อเนื่อง

2) กิจกรรมคุณครูอาสา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กิจกรรมสอนเสริมการทำข้อสอบ O-NET)

กิจกรรมคุณครูอาสา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กิจกรรมสอนเสริมการทำข้อสอบ O-NET) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษานักเรียนโรงเรียนวัดชัยมงคล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นการสอนเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการสอบ O-NET ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสามารถทางการศึกษาในระดับประเทศ

ผลลัพธ์การจัดกิจกรรม

จากการให้นักเรียนทำแบบทดสอบ O-NET ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่าจากคะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนได้สูงสุด 13 คะแนน ต่ำสุด 4 คะแนน เห็นได้ว่าคะแนนสูงสุดของนักเรียนที่ได้นั้น ไม่ถึงร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม (15 คะแนน) โดยที่นักเรียนได้คะแนนต่างๆ ดังนี้ (1) 13 คะแนน 1 คน (2) 12 คะแนน 2 คน (3) 11 คะแนน 2 คน (4) 10 คะแนน 2 คน (5) 9 คะแนน 5 คน (6) 8 คะแนน 1 คน (7) 7 คะแนน 3 คน (8) 6 คะแนน 3 คน (9) 5 คะแนน 5 คน (10) 4 คะแนน 1 คน

หลังจัดกิจกรรม 4 ครั้ง แล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ O-NET หลังการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่าจากคะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนได้สูงสุด 16 คะแนน ต่ำสุด 7 คะแนน แสดงให้เห็นว่า

นักเรียนมีผลการทดสอบที่สูงขึ้น โดยที่นักเรียนได้คะแนนต่างๆ ดังนี้ (1) 16 คะแนน 3 คน (2) 15 คะแนน 1 คน (3) 14 คะแนน 1 คน (4) 13 คะแนน 2 คน (5) 12 คะแนน 3 คน (6) 11 คะแนน 3 คน (7) 10 คะแนน 2 คน (8) 9 คะแนน 6 คน (10) 8 คะแนน 3 คน (11) 7 คะแนน 1 คน

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนการทำแบบทดสอบ O-NET ก่อนและหลังร่วมกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่าส่วนใหญ่สามารถทำคะแนนหลังเข้าร่วมกิจกรรมได้สูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ดังตารางเปรียบเทียบด้านล่างนี้

ตารางที่ ข 6 การเปรียบเทียบคะแนนการทำแบบทดสอบ O-NET ก่อนและหลังร่วมกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ลำดับ	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	คะแนนหลังเข้าร่วมกิจกรรม
นักเรียนคนที่ 1	30	13	16
นักเรียนคนที่ 2	30	12	16
นักเรียนคนที่ 3	30	12	12
นักเรียนคนที่ 4	30	11	13
นักเรียนคนที่ 5	30	11	14
นักเรียนคนที่ 6	30	10	12
นักเรียนคนที่ 7	30	10	13
นักเรียนคนที่ 8	30	9	11
นักเรียนคนที่ 9	30	9	16
นักเรียนคนที่ 10	30	9	15
นักเรียนคนที่ 11	30	9	12
นักเรียนคนที่ 12	30	9	11
นักเรียนคนที่ 13	30	8	9
นักเรียนคนที่ 14	30	7	9
นักเรียนคนที่ 15	30	7	9
นักเรียนคนที่ 16	30	7	9
นักเรียนคนที่ 17	30	6	9
นักเรียนคนที่ 18	30	6	10
นักเรียนคนที่ 19	30	6	11
นักเรียนคนที่ 20	30	5	9
นักเรียนคนที่ 21	30	5	7
นักเรียนคนที่ 22	30	5	10

ลำดับ	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	คะแนนหลังเข้าร่วมกิจกรรม
นักเรียนคนที่ 23	30	5	8
นักเรียนคนที่ 24	30	5	8
นักเรียนคนที่ 25	30	4	8

การนำไปใช้ประโยชน์ของโรงเรียน

จากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวมา ผู้วิจัยได้สอบถามผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้ประสานงานของโรงเรียนถึงการนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ซึ่งมีดังนี้

1. กระตุ้นให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเห็นว่าตนสามารถพัฒนาตนเองได้ และพุดคุยเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาตนเองให้มากยิ่งขึ้น ทั้งการสอนเพิ่มโดยคุณครู และการทำข้อสอบด้วยตนเอง
2. ประสานให้นิสิตมาจัดกิจกรรมสอนเสริมการทำข้อสอบ O-NET ต่อไปในอนาคต ในทุกรายวิชา

ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินโครงการ

1. การประสานงานกับทางชุมชน เนื่องจาก ชุมชนมีการเลือกตั้งประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชนใหม่ ทำให้การประสานงานกับประธานชุมชนคนเดิมชะงักไปช่วงหนึ่ง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประสานแจ้งกับประธานชุมชนคนใหม่ที่กำลังดำเนินกิจกรรมการ โดยขออนุญาตประสานกับประธานชุมชนคนเดิมที่ประสานกิจกรรมนี้ตั้งแต่เริ่มต้น อย่างไรก็ตามต่อมาประธานชุมชนคนเดิมไม่ได้อยู่ในชุมชนแล้ว ดังนั้นการประสานงานในระยะต่อมาจนถึงปัจจุบัน จึงเป็นการประสานงานกับประธานชุมชนคนใหม่
2. การจัดกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากกลุ่มเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมมีการเปลี่ยนแปลงเป็นกลุ่มใหม่ เริ่มแรกกลุ่มแรกเป็นเด็กผู้ชายที่เข้าร่วมบ้าง ไม่เข้าร่วมบ้าง จึงมีการประสานประธานชุมชนซึ่งแนะนำให้จัดกิจกรรมกับเด็กอีกกลุ่มหนึ่งที่เคยมีโอกาสนในการอบรมมัคคุเทศก์น้อยของกรุงเทพมหานคร แต่ยังทักะในการทำสื่อ และการพุดแนะนำสถานที่และข้อมูลต่างๆ ของชุมชน
3. ภาระงานต่างๆ ของคณะครูในโรงเรียนมีมาก อาทิ การเข้าร่วมอบรมของหน่วยงานการจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนทั้งที่โรงเรียนจัดเองและมีหน่วยงานอื่นมาจัด ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่กิจกรรมร่วมมือรวมพลังระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและชุมชนเขตปทุมวัน เพื่อการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม จัดขึ้นได้
4. ช่วงเวลาในการจัดอบรมครูของกิจกรรมร่วมมือรวมพลังระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและชุมชนเขตปทุมวัน เพื่อการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม คาบเกี่ยวกับช่วงปิดภาคเรียนของโรงเรียน ทำให้คณะครูของโรงเรียนไม่สามารถเข้าร่วมได้

5. สถานที่ของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรม ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมคลินิกวิจัยในชั้นเรียน

ปัญหา อุปสรรคของการสร้างเครือข่ายจิตอาสา

1. เจ้าหน้าที่จากสถาบันรามจิตติที่มาเป็นเครือข่ายจิตอาสาจัดกิจกรรมพัฒนาเยาวชนมักอุทิศสำหรับชุมชนบ้านครัวได้ โดยผ่านกระบวนการยววิจัยและการทำสารคดีมีงานประจำของสถาบัน ซึ่งจะต้องออกไปทำงานในต่างจังหวัดซึ่งตรงกับช่วงวันเสาร์และอาทิตย์ ทำให้บางอาทิตย์ไม่สามารถเข้าไปจัดกิจกรรมในชุมชนได้ กิจกรรมบางช่วงจึงไม่ต่อเนื่อง

2. นิสิตจากฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเครือข่ายจิตอาสาที่มาช่วยในกิจกรรมพัฒนาเยาวชนมักอุทิศสำหรับชุมชนบ้านครัวได้ โดยผ่านกระบวนการยววิจัยและการทำสารคดี เนื่องจากเป็นนิสิตกลุ่มที่ทำค่ายอาสาพัฒนา ซึ่งต้องมีการประสานงานเพื่อจัดทำค่ายอาสาพัฒนาชนบทในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายน ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมจัดกิจกรรมทุกครั้งได้

3. ในส่วนของการสร้างเครือข่ายจิตอาสา กิจกรรมร่วมมือรวมพลังระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและโรงเรียนวัดชัยมงคลไม่มีปัญหาและอุปสรรค เนื่องจากกลุ่มนิสิตที่อาสาไปจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ด้วยคณิตศาสตร์ และกิจกรรมสอนเสริมการทำข้อสอบ O-NET ทั้งชมรมต้นกล้าคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นนิสิตที่เรียนในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาวิชามัธยมศึกษา-วิทยาศาสตร์ เอกคณิตศาสตร์ และนิสิตชมรมจิตอาสา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เป็นนิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา-วิทยาศาสตร์ เอกคณิตศาสตร์ เช่นกัน นิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เป็นนิสิตที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการกิจกรรม ทำให้ไม่มีปัญหาในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน

แนวทางในการแก้ปัญหาหรือให้เกิดความสำเร็จในการเสริมสร้างความมั่นคง

1. การประสานผู้นำชุมชนทั้งประธานชุมชน รองประธานชุมชน และเข้าไปในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรึกษาหารือถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรม เช่น การเปลี่ยนแปลงเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่มใหม่ เริ่มแรกเป็นเด็กผู้ชายที่เข้าร่วมบ้าง ไม่เข้าร่วมบ้าง จึงมีการประสานประธานชุมชนซึ่งแนะนำให้จัดกิจกรรมกับเด็กอีกกลุ่มหนึ่งที่เคยมีโอกาสรอบรมักอุทิศที่น้อยของกรุงเทพมหานคร แต่ยังทักษะในการทำสื่อ และการพูดแนะนำสถานที่และข้อมูลต่างๆ ของชุมชน

2. การศึกษาและทำความเข้าใจลักษณะของชุมชน สภาพ ปัญหา และความต้องการ ทำให้การดำเนินกิจกรรมตอบสนองสภาพที่เป็นจริงอย่างแท้จริง

3. การมีเครือข่ายจิตอาสาที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรม ดังเช่นเจ้าหน้าที่จากสถาบันรามจิตติที่มีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กมีความรู้ความสามารถในการเป็นยววิจัยและการทำสารคดีหนังสือ

4. การประสานในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน ดังเช่น นักเรียนบางส่วนของโรงเรียนมีปัญหาด้านการคิดวิเคราะห์ และการสอบ O-NET

5. การมีเครือข่ายจิตอาสาที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรม ทั้งชมรมต้นกล้า คณิตศาสตร์ซึ่งเป็นนิสิตที่เรียนในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาวิชามัธยมศึกษา-วิทยาศาสตร์ เอกคณิตศาสตร์ และนิสิตชมรมจิตอาสา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เป็นนิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา-วิทยาศาสตร์ เอกคณิตศาสตร์ เช่นกัน นิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เป็นนิสิตที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการกิจกรรม

6. การส่งเสริมแนวทางการพัฒนาตนเองของชุมชนและโรงเรียนในการพึ่งตนเองและเป็นฝ่ายรุกในการดำเนินการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม ทั้งการพัฒนากิจกรรมเพื่อเสนอกิจกรรม และการหาภาคีเครือข่ายร่วมมือ

7. ชุมชนและโรงเรียนควรพัฒนาแผนระยะยาวในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม สำหรับชุมชนและโรงเรียน

8. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรมควรมีทั้งการยึดกลุ่มเป้าหมาย ประเด็นความสนใจและความต้องการ และปัญหาเฉพาะหน้า เป็นฐานในการจัดกิจกรรม

แนวทางในการแก้ปัญหาหรือให้เกิดเครือข่ายจิตอาสาในการเสริมสร้างความมั่นคง

1. การประสานเครือข่ายจิตอาสาที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของชุมชนและโรงเรียน

2. การส่งเสริมแนวทางการพัฒนาตนเองของชุมชนและโรงเรียนในการพึ่งตนเองและเป็นฝ่ายรุกในการหาเครือข่ายเพื่อดำเนินการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม

3. ชุมชนและโรงเรียนควรมีการพัฒนาฐานข้อมูลเครือข่ายการดำเนินการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม

3. ชุมชนแพลตฟอร์มตำรวจนครบาลปทุมวันและโรงเรียนปทุมวัน

3.1 ชุมชนแพลตฟอร์มตำรวจนครบาลปทุมวัน

รายงานผลการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม มีกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งหมด 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเสริมความรู้ทางศิลปะ-วิชาการ กิจกรรมฝึกทักษะทำเครื่องประดับจากลูกปัด และกิจกรรมฝึกทักษะด้านกีฬา มีรายละเอียดดังนี้

1) กิจกรรมเสริมความรู้ทางศิลปะ-วิชาการ

ผลลัพธ์จากการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ทางศิลปะ-วิชาการ จากประเมินโดยการสัมภาษณ์และการสังเกต พบว่า เด็กในชุมชนแพลตฟอร์มตำรวจนครบาลปทุมวัน ที่เข้าร่วมกิจกรรม ได้เพิ่มพูน

ทักษะความรู้ทางศิลปะ และวิชาการต่างๆ มากขึ้น มีความรู้รอบตัวเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวัน รู้จักรักษาความสะอาดในชุมชน และได้ใช้เวลาว่างเป็นประโยชน์มากขึ้น

การนำกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ในชุมชน

ชุมชนเห็นว่า กิจกรรมเสริมความรู้ทางศิลปะ-วิชาการ เป็นกิจกรรมที่จุดประกายให้ ผู้ปกครองดูแล เอาใจใส่บุตรหลานของตนอย่างใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น ชุมชนจึงมีแผนจะประสาน ขอความร่วมมือให้บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีจิตอาสาเข้าไปสอนศิลปะหรือวิชาการ ใน ตอนเย็นครั้งละ 1 ชั่วโมง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านการศึกษาก่อนเด็กในชุมชนอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมนี้เสริมสร้างความมั่นคงด้านการศึกษา

2) กิจกรรมฝึกทักษะทำเครื่องประดับจากลูกปัด

ผลลัพธ์จากการจัดกิจกรรมฝึกทักษะทำเครื่องประดับจากลูกปัด จากประเมินโดยการ สัมภาษณ์และการสังเกต พบว่า เด็กในชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ที่เข้าร่วม กิจกรรม ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น สามารถประดิษฐ์ลูกปัดให้เป็นเครื่องประดับ ต่างๆ เช่น สร้อยข้อมือ แหวน ได้ มีสมาธิและมีความคิดเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น นอกจากนี้อาจ สร้างรายได้ในอนาคต ดังจะเห็นได้จากคำพูดที่ว่า “หนูจะทำแหวนเป็นรูปดอกไม้ เอาไปขายเพื่อน ดิฉัน” (น้องเมย์)

การนำกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ในชุมชน

ชุมชนเห็นว่ากิจกรรมฝึกทักษะทำเครื่องประดับจากลูกปัด เป็นกิจกรรมที่สร้างสายใย สัมพันธ์ในครอบครัวได้ เพราะลักษณะของกิจกรรมไม่ยุ่งยากซับซ้อน ใช้เวลาไม่นาน สมาชิก ในครอบครัวจึงสามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ เป็นการใช้เวลาว่างร่วมกันอย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะ ก่อให้เกิดความรักและผูกพันในครอบครัว อันจะส่งผลต่อการมีครอบครัวอบอุ่น เข้มแข็งมั่นคง และสามารถสร้างอาชีพอิสระได้ กิจกรรมนี้ชุมชนเห็นความสำคัญ แต่ยังไม่มีการดำเนินการที่เป็น รูปธรรม กิจกรรมนี้เสริมสร้างความมั่นคงด้านการศึกษา ซึ่งจะส่งผลเชื่อมโยงในด้านสังคม ต่อไป

3) กิจกรรม ฝึกทักษะด้านกีฬา

ผลลัพธ์จากการจัดกิจกรรมฝึกทักษะด้านกีฬา จากประเมินโดยการสัมภาษณ์และการ สังเกต พบว่า เด็กในชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความรู้ใน เรื่องกีฬามากขึ้น ได้ออกกำลังกายบ่อยครั้ง และมีทักษะในกีฬาประเภทเบดมินตันมากขึ้น

การนำกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ในชุมชน

ชุมชนเห็นว่ากิจกรรมฝึกทักษะด้านกีฬา ทำให้เด็กในชุมชนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ใช้ เวลาว่างเป็นประโยชน์และคุ้มค่า ประกอบกับชุมชนมีความพร้อมในเรื่องสถานที่ จึงทำให้เด็ก ในชุมชนสามารถฝึกทักษะได้อย่างต่อเนื่อง ชุมชนจึงมีแผนจะประสานขอความร่วมมือให้บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีจิตอาสาเข้าไปฝึกทักษะกีฬาเบดมินตันเป็นระยะๆ จากนั้นจะ

ประสานสำนักงานเขตจัดแข่งกีฬาระหว่างชุมชนต่อไป กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงด้านการศึกษาซึ่งจะส่งผลเชื่อมโยงในด้านสังคมและวัฒนธรรมต่อไป

3.2 โรงเรียนปทุมวัน

รายงานผลการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม กิจกรรมทั้งหมดแบ่งเป็น 2 โครงการ ได้แก่ โครงการพัฒนาเทคนิคการสอนอ่านและการคิดเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าของนักเรียน มีกิจกรรมย่อย 4 กิจกรรม และโครงการเสริมสร้างทักษะการประดิษฐ์และสืบสานวัฒนธรรมไทย มีกิจกรรมย่อย 2 กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1) กิจกรรมการพัฒนาเทคนิคการสอนอ่านและการคิดเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าของนักเรียน

กิจกรรมย่อยที่จัดทำภายใต้กิจกรรมการพัฒนาเทคนิคการสอนอ่านและการคิดเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าของนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมย่อยที่ 1.1 กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการสอนภาษาไทยและผลิตสื่อการสอนในระดับประถมศึกษาที่เน้นกระบวนการคิด กิจกรรมย่อยที่ 1.2 กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการสอนและการใช้สื่อคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษาที่เน้นกระบวนการคิด กิจกรรมย่อยที่ 1.3 กิจกรรมพัฒนาครูด้านเทคนิคการสอนทักษะการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กประถมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน และกิจกรรมย่อยที่ 1.4 กิจกรรมทบทวนความรู้และพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ O-NET แต่ละกิจกรรมย่อยมีรายละเอียดและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นดังนี้

กิจกรรมย่อยที่ 1.1 กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการสอนภาษาไทยและผลิตสื่อการสอนในระดับประถมศึกษาที่เน้นกระบวนการคิด

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่ผ่านการอบรมปฏิบัติการจำนวน 5 คน การศึกษาแผนการสอนของครูที่ผ่านการอบรมจำนวน 2 คน และการสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนกับครูที่ผ่านการอบรมจำนวน 5 คน พบผลการจัดกิจกรรมดังนี้

ในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม ครูสะท้อนเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการอบรมว่า ทำให้ได้วิธีการที่น่าสนใจในการสอนภาษาไทยเพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดของนักเรียน ได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติในการผลิตสื่อการสอนที่จะนำไปบูรณาการกับการสอนได้อย่างหลากหลาย ตลอดจนได้ความรู้ใหม่เกี่ยวกับขั้นตอนและแนวทางในการนำเสนอสื่อต่างๆ ด้วย

“ได้วิธีการสอนภาษาไทยที่น่าสนใจที่ทำให้เด็กพัฒนากระบวนการคิด และรู้วิธีการผลิตสื่อการสอนด้วย”

ครู 1

“ได้รับความรู้จากการสอนผลิตสื่อในวิชาต่างๆ พอกลับมาสอนหลังอบรมก็ได้ทำสื่อ ทำอันเดียวก็ใช้ได้หลายครั้ง หลายวิชาที่สอน”

ครู 4

“ได้เรียนรู้การผลิตสื่อ และขั้นตอนการนำเสนอสื่อ การนำเสนอสู่บทเรียน”

ครู 2

“ได้เรียนรู้เทคนิคการสอนและการผลิตสื่อ เท่าที่สังเกตคุณนักเรียนสนใจเรียนมากขึ้น”

ครู 3

“ความรู้ที่ได้จากการอบรมคิดว่าน่าจะนำไปบูรณาการสอนได้หลากหลาย และปฏิบัติได้จริง”

ครู 4

สำหรับประเด็นเรื่องการนำสิ่งที่ได้จากการอบรมไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูพบว่า ครูได้เริ่มใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่ได้จากการอบรมไว้จัดกิจกรรมการสอนในวิชาภาษาไทยให้นักเรียนสนุกสนาน และสนใจเรียนมากขึ้น และยังได้พัฒนาสื่อการสอนให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น รวมถึงได้นำมาปรับใช้กับการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่รับผิดชอบสอนด้วย

“ได้นำความรู้ที่ได้มาจัดการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทยให้สนุก”

ครู 4

“นำความรู้และเทคนิคที่ได้จากการอบรมมาปรับสอนในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์”

ครู 1

“สามารถสร้างสื่อการเรียนรู้ในนักเรียนได้เข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น”

ครู 2

“สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สนุกสำหรับเด็ก และทำให้เด็กสนใจเรียนมากขึ้น”

ครู 3

สำหรับความเห็นอื่นๆ ของครูเกี่ยวกับกิจกรรมอบรมดังกล่าวคือ ควรขยายเวลาการอบรม โดยเฉพาะในส่วนของการผลิตสื่อการสอนให้มากขึ้น รวมถึงอยากให้เพิ่มสื่อที่มีลักษณะดึงดูดความสนใจผู้เรียนมากขึ้นอีก เช่น สื่อ pop-up เป็นต้น นอกจากนี้ หากเป็นไปได้ควรมีการจัดอบรมหัวข้อดังกล่าวนี้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ด้วย รวมถึงการจำกัดจำนวนผู้เข้าอบรมให้เพียงพอต่อวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติ

“อยากให้ขยายเวลาการฝึกปฏิบัติผลิตสื่อให้มากขึ้น เพราะเวลาจำกัด สื่อบางชิ้นยังไม่สำเร็จ จึงอยากให้เพิ่มเวลาในการผลิตสื่อ”

ครู 1

“ควรมีการสอนสื่อแบบอื่นๆ ด้วย เช่น pop-up น่าจะทำให้เด็กนักเรียนสนุกมากขึ้นด้วย”

ครู 4

“น่าจะเพิ่มเวลาการอบรม จะได้มีเวลาฝึกปฏิบัติได้มากกว่านี้”

ครู 3

“น่าจะเป็นหัวข้อสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ หรือหัวข้อกลางๆ ที่บูรณาการ
ไปได้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้”

ครู 2

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์นักเรียนที่ได้เรียนกับครูที่เข้าอบรมพบว่านักเรียนมีความ
สนใจทบทวนและสนุกกับการเรียนรู้มากขึ้น เนื่องจากครูได้นำเกมและสื่อการเรียนการสอนต่างๆ
มาใช้ประกอบการสอนมากขึ้น

“ครูมีเกมให้เล่นในห้อง มีอะไรให้ทำ สนุกดี”

นักเรียน 1

“ครูเอานาฬิกาที่ทำอันใหญ่ๆ มาสอนในหลายวิชาด้วย”

นักเรียน 2

**กิจกรรมย่อยที่ 1.2 กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการสอนและการใช้สื่อคณิตศาสตร์
ในระดับประถมศึกษาที่เน้นกระบวนการคิด**

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผลการจัดกิจกรรมจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่ผ่านการอบรม
จำนวน 5 คน ศึกษาแผนการสอนของครูที่ผ่านการอบรมจำนวน 2 คน และสัมภาษณ์นักเรียนที่ได้
เรียนกับครูที่ผ่านการอบรมจำนวน 5 คน พบผลการจัดกิจกรรมดังนี้

ในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม ครูสะท้อนเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการอบรมว่า
ทำให้ได้เทคนิควิธีการคณิตศาสตร์ที่ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ และได้ความรู้และ
พัฒนาทักษะการสอน รวมถึงเทคนิคการสอนคณิตศาสตร์แบบใหม่ ที่จะทำให้นักเรียน
กระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น ได้แนวทางการทำเอกสารประกอบการสอน รวมถึงการนำ
ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อที่ได้จากการอบรมไปปรับใช้กับการผลิตสื่อในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
ครูรับผิชอบได้ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อการสอนคณิตศาสตร์ให้แก่ นักเรียนในระดับประถมศึกษา

“ได้พัฒนาทักษะการสอนนักเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และได้ทดลองใช้สื่อการสอน
ในหลายๆ รูปแบบ”

ครู 8

“มีเทคนิคในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ที่แปลกและแนวคิดที่ใหม่ จึงทำให้นักเรียน
มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น”

ครู 7

“ทำให้ได้รับความรู้ด้านเทคนิคการสอนแบบใหม่ และมีทักษะความรู้ในการสอน
คณิตศาสตร์นักเรียน สามารถเอาความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติการสอนจริงได้”

ครู 5

“ทำให้มีทัศนคติที่ดีในการสอนคณิตศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษา”

ครู 8

“ได้เรียนรู้เทคนิคการสอนคณิตศาสตร์ที่ทำให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และการผลิตสื่อ เอกสารประกอบการสอนคณิตศาสตร์”

ครู 3

สำหรับประเด็นเรื่องการนำสิ่งที่ได้จากการอบรมไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูพบว่า ครูได้เริ่มใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่ได้จากการอบรมไว้จัดกิจกรรมการสอนในวิชาคณิตศาสตร์ แล้ว โดยปรับเปลี่ยนวิธีการสอนตามความเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การใช้ตารางร้อยในการท่องสูตรคูณ การใช้เกมเศษส่วน รวมถึงกิจกรรมลูกเต๋าสองลูกด้วย ซึ่งนักเรียนให้ความสนใจ สนุกสนาน และเกิดกระบวนการเรียนรู้

“ได้นำไปทดลองสอนในห้อง ป.5/2 ในชั่วโมงคณิตศาสตร์โดยนำกิจกรรมลูกเต๋าสองลูกมาใช้”

ครู 6

“ได้นำมาพัฒนาการสอน นำแนวทางวิธีการต่างๆ ที่ได้อบรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยได้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนตามความเหมาะสมและลักษณะนักเรียน”

ครู 8

“ได้นำมาประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะตารางร้อย และเกมเศษส่วน”

ครู 7

“ได้นำความรู้จากการอบรมมาจัดการเรียนการสอนในวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องตารางในการท่องสูตรคูณ ตั้งแต่แม่ 2-12 และแม่ 13-25 นักเรียนให้ความสนใจ สนุกสนาน และเกิดกระบวนการเรียนรู้”

ครู 9

ส่วนความเห็นอื่นๆ ของครูเกี่ยวกับกิจกรรมอบรมดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการอบรมเทคนิคการสอนภาษาไทยและผลิตสื่อการสอนในระดับประถมศึกษาที่เน้นกระบวนการคิด กล่าวคือ ควรขยายเวลาการอบรม โดยเฉพาะในส่วนของการผลิตสื่อการสอนให้มากขึ้น รวมถึงนอกจากนี้ หากเป็นไปได้ควรมีการจัดอบรมหัวข้อดังกล่าวนี้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ด้วย

“น่าจะจัดอบรมเรื่องนี้สำหรับกลุ่มสาระอื่นๆ ด้วย เพื่อความหลากหลายในการพัฒนาการเรียนการสอน”

ครู 5

“ควรเพิ่มเวลาการอบรมเพื่อให้ผลิตสื่อได้เสร็จสมบูรณ์”

ครู 9

จากผลการสัมภาษณ์นักเรียนในชั้นเรียนของครูที่เข้ารับการอบรมพบว่านักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนาน เนื่องจากได้ทำกิจกรรมในชั้นเรียนมากขึ้น

“เรียนคณิตฯ สนุกดี ได้เล่นเกมลูกเต๋า”

นักเรียน 3

“ชอบเกมเศษส่วน ได้ฝึกคิดเลขเศษส่วนด้วย”

นักเรียน 4

กิจกรรมย่อยที่ 1.3 กิจกรรมพัฒนาครูด้านเทคนิคการสอนทักษะการอ่านภาษาไทยสำหรับ เด็กประถมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนิน โครงการนี้ด้วยแบบประเมิน โครงการอบรมเพื่อ
พัฒนาทักษะการอ่านและการคิดสำหรับนักเรียนประถมศึกษา การสัมภาษณ์ครูที่เข้าอบรมจำนวน 5
คน การสอบวัดทักษะการอ่านภาษาไทยและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนจำนวน
2 ครั้ง ซึ่งผลการประเมินการดำเนินการกิจกรรมดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูต่อระดับของผลการจัดกิจกรรมอบรมเทคนิคการสอน
ทักษะการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อผลการจัด
กิจกรรมเทคนิคการสอนทักษะการอ่านภาษาไทยหลังทำกิจกรรมสูงกว่าก่อนทำกิจกรรมอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อรายการ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเรื่องการสอนและการอ่าน
ภาษาไทยให้แก่ นักเรียน ทักษะการสอนอ่านภาษาไทยให้แก่ นักเรียน การนำความรู้ที่ได้จากการ
อบรมเรื่องเทคนิคการสอนการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนไปใช้ในการวางแผนการสอนใน
รายวิชาที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ยังพบว่าครูเจตคติที่ดีต่อการสอนการอ่านภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะ
การอ่านและการคิดของนักเรียนด้วย นอกจากนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิดในแบบ
ประเมินกิจกรรมดังกล่าว พบว่า ครูสะท้อนว่าได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์มากแก่วิชาชีพครู และ
กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่เพิ่มทักษะและทางเลือกในการสอนของครูได้มากยิ่งขึ้น

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูที่ผ่านการอบรมจำนวน 2 คน และการศึกษาแผนการสอนวิชา
ภาษาไทยของครู 2 คน พบว่า ครูได้นำผลการอบรมไปใช้จัดการเรียนการสอน เช่น กิจกรรมตลาด
คิดพิชิตรักการอ่าน การฝึกอ่านคำยาก และการเดาความหมายคำ เทคนิคช่วยจำพยัญชนะไทย
กิจกรรมประสมคำ และการฝึกเปิดพจนานุกรม เป็นต้น

“ก็ได้นำความรู้ที่ได้อบรมกับอาจารย์พินิจกับที่ได้อบรมเรื่องสร้างสื่อการสอนกับ
โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ มาใช้สอน ก็ทำให้เด็กสนใจมากขึ้น”

ครู 1

“เทคนิคที่เคยอบรมทำให้คิดกิจกรรม เกม ในห้องเรียนได้หลากหลายขึ้น”

ครู 2

ผลการสอบทักษะการอ่านของนักเรียนพบว่านักเรียนมีทักษะการอ่านเพิ่มขึ้น ($p < .01$)หลัง
ครูนำผลการอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย โดยมีนักเรียนจำนวน 96
คน จากทั้งหมด 176 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 ที่มีพัฒนาการทางทักษะการอ่านภาษาไทย นอกจากนี้

จากการวัดเจตคติต่อภาษาไทย พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่สูงขึ้นกว่าก่อนที่ครูจะนำผลการอบรมไปใช้จัดการเรียนการสอน ($p < .01$)

กิจกรรมย่อยที่ 1.4 กิจกรรมทบทวนความรู้และพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ O-NET

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผลการจัดกิจกรรมจากการสังเกตการทำกิจกรรมของนักเรียน และการทดสอบด้วยแบบสอบความรู้และทักษะภาษาไทย ซึ่งดำเนินการโดยเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ นิสิตชมรมจิตอาสา สำนักงานกิจการนิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพิ่งเริ่มดำเนินการเมื่อ 20 สิงหาคม 2554 เป็นครั้งแรกตามกำหนดของหน่วยงานดังกล่าว ซึ่งผลการประเมินการดำเนินการกิจกรรมดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

นักเรียนมีความรู้และทักษะภาษาไทยเพิ่มขึ้นหลังทบทวนความรู้ ($p < .01$) อย่างไรก็ตาม ผลการสอบก่อนและหลังการทบทวนความรู้พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสอบก่อนทำกิจกรรมมีค่า 10.67 และ 3.60 คะแนนตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ส่วนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสอบก่อนและหลังทำกิจกรรมมีค่า 13.33 และ 4.33 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนค่อนข้างให้ความสนใจในกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว พบว่า นักเรียนคิดว่ากิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาวันหยุดอย่างเป็นประโยชน์ในการทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนมา และนักเรียนชอบเรียนกับนิสิตที่มาจัดกิจกรรมเนื่องจากนิสิตมีกิจกรรมประกอบการสอนและมีเทคนิคการสอนที่สนุกสนาน

“คิดว่าที่ออกมานั่งเรียนวันเสาร์แบบนี้ก็จะได้ทบทวนสิ่งที่เรียนมาด้วย”

นักเรียน 11

“ชอบเรียนกับพี่ๆ จากจุฬาฯ สอนสนุกดี”

นักเรียน 12

2) กิจกรรมการเสริมสร้างทักษะการประดิษฐ์และสืบสานวัฒนธรรมไทย

กิจกรรมย่อยที่จัดทำภายใต้กิจกรรมการพัฒนาเทคนิคการสอนอ่านและการคิดเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าของนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมย่อยที่ 1.1 กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการการทำรูปหอมสมุนไพร และบรรจุภัณฑ์สวยงาม และกิจกรรมย่อยที่ 1.2 กิจกรรมสาธิตการสอนรำกลองยาวให้สนุกสนาน แต่ละกิจกรรมย่อยมีรายละเอียดและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นดังนี้

กิจกรรมย่อยที่ 2.1 กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการการทำรูปหอมสมุนไพร และบรรจุภัณฑ์สวยงาม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ สำหรับผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูและนักเรียนต่อระดับของผลการจัด

กิจกรรมอบรมการประดิษฐ์รูปหอมสมุนไพรและบรรจุภัณฑ์สวยงามก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูและนักเรียนต่อระดับของผลการจัดกิจกรรมอบรมการประดิษฐ์รูปหอมสมุนไพรและบรรจุภัณฑ์สวยงามก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นต่อผลการจัดกิจกรรมอบรมการประดิษฐ์รูปหอมสมุนไพรและบรรจุภัณฑ์สวยงามหลังทำกิจกรรมสูงกว่าก่อนทำกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อรายการกล่าวคือ ครูและนักเรียนได้ทราบเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และขั้นตอนในการทำรูปหอมสมุนไพรและบรรจุภัณฑ์สวยงาม ครูและนักเรียนสามารถทำรูปหอมสมุนไพรและบรรจุภัณฑ์สวยงามได้ด้วยตนเอง ครูและนักเรียนสามารถคิดแปลงการทำรูปหอมสมุนไพรและบรรจุภัณฑ์ให้มีความแปลกใหม่น่าสนใจได้ เช่น การคิดแปลงรูปร่าง และกลิ่น ครูและนักเรียนสามารถวางแผนหรือแนวทางการสร้างอาชีพเสริมและเพิ่มรายได้จากการอบรม ครูและนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปอบรมให้แก่ผู้อื่นได้ นอกจากนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิดในแบบประเมินกิจกรรมดังกล่าว พบว่า ครูสะท้อนว่าการทำรูปหอมไม่ยุ่งยากซับซ้อน และเป็นประโยชน์ในการถ่ายทอดต่อนักเรียนรุ่นต่อไปให้มีทักษะทางวิชาชีพ

จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและครูที่เข้าร่วมกิจกรรมพบว่าครูและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมสนใจ และตั้งใจประดิษฐ์หีบห่อบรรจุภัณฑ์เป็นอย่างดี และจากการสอบถามนักเรียนพบว่านักเรียนหลายคนมีแผนว่าจะนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปประยุกต์ใช้ในการผลิตบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์อื่นๆ ต่อไป

นอกจากนี้ นักเรียนที่ผ่านการอบรมในโครงการดังกล่าวได้นำไปจัดฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในตลาดนัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในงานนิทรรศการวิชาการของเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในวันที่ 3 มีนาคม 2554 ณ สโมสรพลเมืองอาวุโสแห่งเมืองกรุงเทพฯ (อาคารลุมพินีสถาน สวนลุมพินี) ซึ่งนักเรียนเป็นผู้นำกิจกรรมสอนประดิษฐ์รูปหอมและบรรจุภัณฑ์เองทั้งหมด นอกจากนี้ ยังได้ข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมวันเพิ่มเติมว่าทางโรงเรียนกำลังอยู่ระหว่างการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้บูรณาการสาระเรื่องการทำรูปหอมและบรรจุภัณฑ์เข้ากับหลักสูตรของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกชั้นปีด้วย

กิจกรรมย่อยที่ 2.2 กิจกรรมสาธิตการสอนรำกลองยาวให้สนุกสนาน

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผลการจัดกิจกรรมจากการสัมภาษณ์ครูนาฏศิลป์และครูผู้สอนจำนวน 4 คน จากผลการสัมภาษณ์ครูนาฏศิลป์และครูผู้ช่วยสอนที่เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า การสาธิตการสอนทำรำกลองยาวจากวิทยากร ทำให้ได้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนประถมมากขึ้น

“ได้แนวทางสำหรับสอนเด็ก เป็นแนวทางที่ปรับใช้สอนให้เด็กทำท่าทำได้ง่ายขึ้น
ก็น่าจะทำให้สนุกสนานมากยิ่งขึ้น”

ครูนาฏศิลป์

“เห็นอาจารย์ (วิทยากร) ได้พูดคุยกับเด็ก คิดว่าน่าจะทำให้เด็กสนใจการรำกลอง
ยาวมากขึ้น จากที่สนใจอยู่แล้วก็น่าจะสนใจมากขึ้นอีก”

ครูผู้ช่วย 1

“พออาจารย์ (วิทยากร) เล่าว่าเคยพานักเรียนสาธิตฯ ไปแสดงต่างประเทศด้วย
นักเรียนก็ดูสนใจกันใหญ่ คิดว่าน่าจะเป็นแรงจูงใจให้เขามากขึ้น”

ครูผู้ช่วย 1

เนื่องจากในช่วงที่ทำกิจกรรมนี้ โรงเรียนกำลังจะต้องเตรียมเข้ารับการประเมิน SMART School การประเมินจากสำนักตรวจเงินภายในสังกัด และการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 ของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำให้ครูต้องใช้เวลากับการเตรียมความพร้อมของการประเมินดังกล่าว นอกจากนี้ จากการหารือระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้วิจัยในระหว่างดำเนินกิจกรรมนี้ พบว่า หากเปรียบเทียบความต้องการได้รับการเสริมสร้างความมั่นคงของนักเรียนในด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม นักเรียนน่าจะได้รับการพัฒนาด้านการศึกษา โดยเฉพาะเรื่องการอ่านและทักษะภาษาไทยอย่างเร่งด่วนมากกว่าด้านอื่นๆ ทำให้ในช่วงหลังของการดำเนินการ ผู้วิจัยและผู้อำนวยการโรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนมากกว่าและชะลอการจัดกิจกรรมสาธิตการสอนรำกลองยาวให้สนุกสนานไปก่อน

ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินโครงการ

1. ปัญหาการเข้าถึงชุมชน เนื่องจากบริบทของชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะซึ่งแตกต่างจากชุมชนทั่วไป กล่าวคือ สมาชิกในชุมชนทั้งหมดเป็นครอบครัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงมีความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินมากกว่าชุมชนอื่นๆ ในเขตเดียวกัน เป็นชุมชนเข้มแข็ง สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่จึงไม่ได้ให้ความสำคัญต่อโครงการพัฒนาต่างๆ ที่ลงสู่ชุมชนมากนัก เพราะถือว่าครอบครัวพึ่งพาตนเองได้ ประกอบกับช่วงที่ดำเนินโครงการเสริมสร้างความมั่นคงฯ ในระยะเริ่มต้นโครงการ ได้เกิดสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองอย่างรุนแรง ประธานชุมชนชุดเก่าซึ่งเป็นตำรวจในพื้นที่รับผิดชอบ จึงมีภารกิจเร่งด่วนมากมาย ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงผู้นำชุมชนและไม่สามารถประชุมคณะกรรมการชุมชนเพื่อชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ของโครงการได้ ดังนั้น การดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน จึงไม่เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้

2. สถานที่จัดกิจกรรมมีช่วงเวลาจำกัด เนื่องจากในเวลาเช้าและกลางวัน ต้องใช้เป็นที่สถานที่เพื่อรับประทานอาหารของเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลปทุมวัน จึงทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ได้เต็มวัน

3. นิสิตจิตอาสาที่มีจำนวนน้อยเกินไป เนื่องจากช่วงที่ดำเนินกิจกรรมโครงการเสริมสร้างความมั่นคง ฯ เป็นช่วงปิดภาคเรียน นิสิตส่วนใหญ่กลับภูมิลำเนาของตน จึงไม่สามารถเข้าร่วมทำกิจกรรมได้ตามที่วางแผนไว้

ปัญหาอุปสรรคของการสร้างเครือข่ายจิตอาสา

1. การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง ทำให้มีนิสิตส่วนใหญ่ ไม่ทราบรายละเอียดของโครงการเสริมสร้างความมั่นคง ทำให้มีนิสิตเข้าร่วมโครงการจำนวนน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้
2. ระยะเวลาในการร่วมทำกิจกรรมของนิสิตจิตอาสาและโครงการเสริมสร้างความมั่นคง ไม่สอดคล้องกัน เพราะนิสิตมีกิจกรรมตามแผนในสาขาวิชาที่เรียนอยู่แล้ว ทำให้ไม่มีเวลาในการทำกิจกรรมนอกแผนการเรียน

แนวทางในการแก้ปัญหาหรือให้เกิดความสำเร็จในการเสริมสร้างความมั่นคง

1. ผู้วิจัยใช้วิธีการสร้างสัมพันธ์ภาพในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการเข้าถึงชุมชน โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ชุมชนเป็นระยะ ๆ เพื่อเข้าไปทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคย และเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน เช่น ไปสังเกตการณ์เลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนชุดใหม่แทนชุดเก่าที่หมดวาระ จนทำให้ชุมชนมีความคุ้นเคย เกิดความไว้วางใจ และให้การยอมรับ จากนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีปรึกษาหารือกรรมการหรือผู้ที่คนในชุมชนให้การยอมรับเป็นรายบุคคลแทนการประชุม คณะกรรมการชุมชน รวมทั้งประสานความร่วมมือทางโทรศัพท์อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เมื่อชุมชนมีความพร้อมผู้วิจัยร่วมกับนิสิตจิตอาสาจึงได้เข้าไปทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนแห่งนี้ ซึ่งวิธีดังกล่าว สามารถแก้ไขปัญหาการเข้าถึงชุมชนได้เป็นอย่างดี
2. ผู้วิจัยใช้วิธีปรับเปลี่ยนเวลาในการจัดกิจกรรม เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน โดยกำหนดจัดกิจกรรมในช่วงเวลาบ่ายจนถึงเวลาเย็น ซึ่งทำให้การจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นไปอย่างราบรื่น โดยมีกรรมการชุมชน และสมาชิกบางคนในชุมชน อำนวยความสะดวกให้ทุกครั้ง
3. ในระยะเริ่มแรก ผู้วิจัยสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากนักวิจัยร่วมโครงการด้วยกัน ต่อมาจึงขยายเครือข่ายไปยังตำรวจนักพัฒนาที่ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจนครบาลปทุมวันและเครือข่ายผู้ปกครองในชุมชนและอื่นๆ

แนวทางในการแก้ปัญหาหรือให้เกิดเครือข่ายจิตอาสาในการเสริมสร้างความมั่นคงฯ

ผู้วิจัยประสานงานขอความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการกับทางหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรับสมัครนิสิตจิตอาสาและประชาสัมพันธ์โครงการ

4. ชุมชนหลังวัดปทุมวนารามและโรงเรียนวัดปทุมวนาราม

4.1 ชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม

รายงานผลการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม มีกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งหมด 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ มีกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรม กิจกรรมสร้างความรู้คู่ทักษะในเด็ก

และเยาวชน มีกิจกรรมย่อย 2 กิจกรรม และกิจกรรมสืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน มีกิจกรรมย่อย 4 กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1) กิจกรรมการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ

กิจกรรมย่อยที่จัดทำภายใต้กิจกรรมการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุได้แก่ กิจกรรมย่อยที่ 1.1 กิจกรรมกายบริหารไม้พลอง กิจกรรมย่อยที่ 1.2 กิจกรรมตรวจสุขภาพ/ทดสอบสมรรถภาพและสถิติการใช้เปลสนาม และ กิจกรรมย่อยที่ 1.3 กิจกรรมเดินแอโรบิก แต่ละกิจกรรมย่อยมีรายละเอียดและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นดังนี้

กิจกรรมย่อยที่ 1.1 กิจกรรมกายบริหารไม้พลอง

กิจกรรมกายบริหารไม้พลองเป็นการจัดกิจกรรมด้านสังคมให้กับผู้สูงอายุในชุมชนเพื่อเสริมสร้างสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ มีแกนนำรำไม้พลองจำนวน 8 คน ซึ่งเป็นสะพานเชื่อมผู้วิจัยเข้าสู่ชุมชนอย่างเป็นกัลยาณมิตร และต่อยอดเป็นแกนนำจัดกิจกรรมสำคัญของชุมชน

กิจกรรมย่อยที่ 1.2 กิจกรรมตรวจสุขภาพ/ทดสอบสมรรถภาพและสถิติการใช้เปลสนาม

กิจกรรมตรวจสุขภาพ/ทดสอบสมรรถภาพและสถิติการใช้เปลสนามเป็นการจัดกิจกรรมด้านสังคมให้กับผู้ใหญ่และผู้สูงอายุในชุมชนเพื่อเสริมสร้างสุขภาพแก่ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ ประชากรรับรู้ภาวะสุขภาพและวิธีปฏิบัติ ตลอดจนวิธีการเคลื่อนย้ายผู้เจ็บป่วยอย่างปลอดภัย ผู้นำชุมชนมีความรู้สึกที่ดีมาก มีการรายงานผลให้ศูนย์สาธารณสุข 16 รับทราบและได้รับเครื่องวัดความดันโลหิตมา 1 เครื่องโดยมีอาสาสมัครผลัดเวรกันมาอยู่ห้องพยาบาล

กิจกรรมย่อยที่ 1.3 กิจกรรมเดินแอโรบิก

กิจกรรมเดินแอโรบิกเป็นการจัดกิจกรรมด้านสังคมให้กับแกนนำในชุมชนเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ ผลจากการกระตุ้น ขณะนี้มีการเดินแอโรบิกทุกวันๆละ 1 ชม.อย่างต่อเนื่อง ผู้นำชุมชนสามารถเขียนโครงการต่อยอดจนได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก กศน.เขตปทุมวัน และขณะนี้สมาชิกสภาเขตปทุมวัน(คุณอุไรวรรณ อนันตสิน)ได้ขอรับสนับสนุนปี 2555 อย่างต่อเนื่อง ผลกระทบที่สำคัญ คือกลุ่มแอโรบิกทั้งหมดเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนในทุกๆกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุภาคภูมิใจตนเอง รวมกลุ่มเป็นแกนนำจิตอาสาในทุกๆด้าน

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านสังคม(ออกกำลังกาย)ในผู้สูงอายุ ยังส่งผลต่อการเกิดแกนนำชุมชนในการสืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมตามมา

2) กิจกรรมสร้างความรู้คู่ทักษะในเด็กและเยาวชน

กิจกรรมย่อยที่จัดทำภายใต้กิจกรรมสร้างความรู้คู่ทักษะในเด็กและเยาวชน ได้แก่ กิจกรรมย่อยที่ 2.1 กิจกรรมให้ความรู้ในการป้องกันยาเสพติด และกิจกรรมย่อยที่ 2.2 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือ แต่ละกิจกรรมย่อยมีรายละเอียดและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นดังนี้

กิจกรรมย่อยที่ 2.1 กิจกรรมให้ความรู้ในการป้องกันยาเสพติด

กิจกรรมให้ความรู้ในการป้องกันยาเสพติดเป็นการจัดกิจกรรมด้านการศึกษาและสังคมให้กับเด็กและเยาวชนในชุมชน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ เด็กมีความรู้ไปต่อยอดการเข้าค่ายพระรามหกของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ทำครั้งเดียวจึงมีผลน้อย แต่ส่งผลให้เด็ก/เยาวชนมาที่ศูนย์กิจกรรมบ่อยขึ้น

กิจกรรมย่อยที่ 2.2 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือเป็นการจัดกิจกรรมด้านการศึกษาและสังคมให้กับเด็กวัย 1-6 ปี และ 6-12 ปี ในชุมชน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ เด็กร้อยละ 80 อ่านหนังสือได้ตามเกณฑ์ เด็กยืมหนังสือไปรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนอ่าน เล่าสู่กันฟัง พ่อแม่ผู้ปกครองร่วมอ่านหนังสือกับเด็กมากขึ้น พฤติกรรมที่เปลี่ยน คือ เด็กมีวินัย สมาธิ สื่อสารดี พูดไพเราะกล้าและ มีภาวะผู้นำมากขึ้น เด็กชอบวิ่งมาคุยที่ศูนย์ว่าจะมีกิจกรรมอะไร พ่อแม่ไว้วางใจคณะกรรมการชุมชนมากขึ้น และเด็กจำนวน 8-10 คนไปร่วมกิจกรรมต่อเนื่องที่ศูนย์ TK Park ห้างเซ็นทรัลเวิร์ด

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านการศึกษาและสังคม(พฤติกรรมเปลี่ยน)ในเด็กและเยาวชน

3) กิจกรรมสืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน

กิจกรรมย่อยที่จัดทำภายใต้กิจกรรมสืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน ได้แก่ กิจกรรมย่อยที่ 3.1 กิจกรรมแห่พระหลวงพ่อเสริมในวันสงกรานต์ กิจกรรมย่อยที่ 3.2 กิจกรรมวันฉัตรมงคล กิจกรรมย่อยที่ 3.3 กิจกรรมแห่เทียนพรรษา และกิจกรรมย่อยที่ 3.4 กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมแต่ละกิจกรรมย่อยมีรายละเอียดและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นดังนี้

กิจกรรมย่อยที่ 3.1 กิจกรรมแห่พระหลวงพ่อเสริมในวันสงกรานต์

กิจกรรมแห่พระหลวงพ่อเสริมในวันสงกรานต์เป็นการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมให้กับคนในชุมชน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ มีผู้สูงอายุลงทะเบียน 99 คนเพื่อก่อตั้งชมรมผู้สูงอายุเป็นครั้งแรก มีเครือข่ายภายนอกมาร่วมด้วย ชาวชุมชนภาคภูมิใจในประเพณีดั้งเดิมนี้มาก นับเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม

กิจกรรมย่อยที่ 3.2 กิจกรรมวันนัดมงคล

กิจกรรมวันนัดมงคลเป็นการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมให้กับคนในชุมชน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ คณะกรรมการชุมชนกลับมารวมกลุ่มและเริ่มวางแผนหา กลวิธีในการพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนต้นแบบและมีเอกลักษณ์เฉพาะ

กิจกรรมย่อยที่ 3.3 กิจกรรมแห่เทียนพรรษา

กิจกรรมแห่เทียนพรรษา เป็นการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมให้กับคนในชุมชน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ มีเครือข่ายภายนอก เช่น ผู้แทนชุมชนอื่นๆ เจ้าหน้าที่เขต เจ้าหน้าที่สพฐ.เข้าร่วมสังเกตการณ์ ผู้วิจัยช่วยประสานความร่วมมือ ปีนี้โรงเรียนให้ขบวนรำกลอง ยาวมานำ ทำให้บรรยากาศดีขึ้น

กิจกรรมย่อยที่ 3.4 กิจกรรมวันแม่

กิจกรรมวันแม่เป็นการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและการศึกษาให้กับคนในชุมชน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ ชาวชุมชนภาคภูมิใจต่อการพัฒนาสนามเด็กเล่นให้เป็น พื้นที่สร้างสรรค์ที่แสดงเอกลักษณ์ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีที่สืบทอดของชุมชน ทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมภายนอก ให้ความสนใจต่อการพัฒนาชุมชน ได้แก่เจ้าหน้าที่กระทรวงICT ให้ ชุมชนเขียนโครงการขอเครื่องคอมพิวเตอร์ 10 เครื่อง เพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน เป็นต้น

กิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านวัฒนธรรมได้ดี สามารถดึงเอกลักษณ์ ของชุมชนกลับมา โดยมีเครือข่ายภายนอกมาร่วม สิ่งที่เกิดขึ้น คือ ความสามัคคีปรองดองของ ชุมชน

4.2 โรงเรียนวัดปทุมวนาราม

รายงานผลการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม มีกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งหมด 2 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมอบรมครูด้านเทคนิคการสอน และกิจกรรมการทบทวน O-NET วิชาคณิตศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

1) กิจกรรมอบรมครูด้านเทคนิคการสอน

กิจกรรมอบรมครูด้านเทคนิคการสอนเป็นการจัดกิจกรรมด้านการศึกษาให้กับครู

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ ครูทั้งหมดเข้าใจ สื่อเป็นอะไรก็ได้ที่อยู่รอบๆตัวเรา หาได้ ง่าย จึงมีความตั้งใจจะสร้างสื่อเรียนรู้ได้ง่ายโดยนักเรียนมีส่วนร่วม ครู 1 คนนำไปใช้ทันที ครูที่ เหลือจะทำสื่อในภาคการศึกษาที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนมีนโยบายให้ผลิตสื่อ 1 คนต่อ 1 เรื่องใน 1 ปี การศึกษา

2) กิจกรรมการทบทวน O-NET วิชาคณิตศาสตร์

กิจกรรมการทบทวน O-NET วิชาคณิตศาสตร์เป็นการจัดกิจกรรมด้านการศึกษาให้กับ นักเรียน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ กิจกรรมนี้ยังสร้างความเข้มแข็งไม่ได้ เนื่องจากพื้นฐานการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน คะแนน Pre-test ต่ำมาก จนวัดไม่ได้ แม้จะสอนด้วยสัดส่วน 1:1 และ 1:2 ก็ยังทำโจทย์ ไม่ได้ อาจเนื่องจากความเข้าใจภาษาและทักษะทางคณิตศาสตร์อยู่ในระดับต่ำมาก

ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินโครงการ

1. เวลาในการผลิตสื่อการสอน ครูในโรงเรียนเขตฯ ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา ครูต้องแบ่งเวลาไปทำงานในส่วนของการซึ่งโรงเรียนมีสายสนับสนุนทางวิชาการน้อย ทำให้ครูมีสมาธิในด้านวิชาการน้อยลง
2. การผลิตสื่อควรจะเกิดภายหลังการอบรมใหม่ๆ มิฉะนั้นจะลืบทเรียนที่เคยอบรมไป
3. ผู้บริหารยังไม่มีแนวทางในการประเมินสัมฤทธิ์ผลทางด้านการอบรมที่เป็นรูปธรรม และเข้มแข็งพอ

ปัญหาอุปสรรคของการสร้างเครือข่ายจิตอาสา

1. ระดับการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาก จึงประเมินและวัดผลไม่ได้ ดังนั้นคณะครูและนักเรียนเครือข่ายจิตอาสา จึงแก้ปัญหาด้วยการสอนด้วยสัดส่วน ครูต่อนักเรียน เป็น 1: 1 หรือ 1: 2 และยังคงรอผลต่อไป
2. เวลาที่ดำเนินโครงการฯ ไม่ลงตัว เนื่องจากเวลาของเครือข่ายจิตอาสาและโรงเรียนไม่ตรงกัน ในช่วงการลงพื้นที่ คือ บ่ายวันศุกร์ โรงเรียนมีกิจกรรมที่สำคัญ(การซ้อมการแสดงถวายพระพรโดยดุริยางค์นาฏศิลป์) ซึ่งต้องนำนักเรียนส่วนหนึ่ง ประมาณ 15 คน ไปซ้อมการแสดง นักเรียนส่วนที่เหลือส่วนหนึ่งมักเป็นนักเรียนที่เรียนอ่อนและมีความประพฤติไม่เหมาะสม ทำให้การทบทวนในช่วงแรกสะดุด เมื่อเหลือนักเรียนที่สนใจเพียง 17 คน จึงแก้ปัญหาโดยสัดส่วน ครูต่อนักเรียน เป็น 1: 1 หรือ 1: 2 ทำให้นักเรียนที่เหลือมีสมาธิมากขึ้น

แนวทางในการแก้ปัญหาหรือให้เกิดความสำเร็จในการเสริมสร้างความมั่นคง

1. ปัจจัยที่ครู ครูต้องตระหนักถึงการให้ความรู้ที่เป็นรูปธรรมแก่เด็ก ซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนอยู่เสมอเพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ดังนั้นครูพึงมีความคิดวิเคราะห์ตนเองและหาแหล่งความรู้เพื่อเติมเต็มสมรรถนะในการสอนอยู่เสมอ ทั้งนี้การบริหารเวลาและการแสวงหาปัจจัยเกื้อหนุนเป็นสิ่งสำคัญ
2. ปัจจัยที่ผู้บริหารโรงเรียน ควรประเมินสัมฤทธิ์ผลของการอบรมให้เข้มแข็งและอาจต้องหาแหล่งความรู้เพิ่มเติมเพื่อเสริมความมั่นใจและควรมีก掖ยุทธ์ด้านการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดผลงานที่มีคุณค่า
3. ปัจจัยที่หลักสูตรหรือเนื้อหาการอบรม แม้จะเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ แต่อาจไม่พอในภาคการปฏิบัติจริง หากมีการขยายผลมีการให้คำปรึกษาเพิ่มเติมหรือประเมินร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนจะช่วยให้การอบรมสัมฤทธิ์ผลมากขึ้น

5. ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่และโรงเรียนปลูกจิต

5.1 ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่

รายงานผลการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม มีกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งหมด 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมสอนวิธีการนวดหน้า เท้า และข้อต่างๆ กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมทัศนศึกษาเขาดินวนาสวนสัตว์คู่สัต และกิจกรรมที่ 3 กิจกรรมค่ายบ่อนไก่ศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1) กิจกรรมสอนวิธีการนวดหน้า เท้า และข้อต่างๆ

กิจกรรมสอนวิธีการนวดหน้า เท้า และข้อต่างๆ สำหรับผู้สูงอายุ ให้กับเยาวชนที่สนใจ เป็นการจัดกิจกรรมด้านการศึกษากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านสังคม มีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ ในชุมชน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความสนใจกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมอย่างมาก โดยเฉพาะผู้ที่มีปัญหาสุขภาพ เช่น อัมพฤกษ์ ปวดหลัง-ข้อ จากการสัมภาษณ์ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ดีมีประโยชน์ สามารถนวดตนเองง่ายๆที่บ้านได้ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายบางส่วน รวมทั้งเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครอบครัวและเพื่อนบ้านที่เข้าร่วมกิจกรรม และเสนอให้วิทยากรสอนนวดเท้า และกายบริหารแบบโยคะสำหรับผู้สูงอายุ

“..ปกติปากก็ออกกำลังอยู่กับบ้านเล็กๆน้อยๆไปตามเรื่องแหละ แต่ได้มาที่นี่ก็ดี จะได้มีเพื่อนคุย ไม่อย่างนั้นปากก็ไม่ค่อยได้ออกจากบ้านไปไหนเท่าไร..”

(ป้า 2)

“...ได้ยืดเส้นยืดสายแบบนี้ก็ดีเนอะ หายเมื่อยเนื้อเมื่อยตัว...”

(ยาย 2)

“...เขาเป็นอัมพฤกษ์อย่างนี้ ทำอะไรก็ได้ มาฝึกนวดด้วยตัวเองก็ดี จะได้ไม่ต้องไปจ้างหมอนวดมานวดบ่อยๆ...”

(ป้า 1)

การนำไปใช้ประโยชน์

จากกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการดูแลสุขภาพที่ดีและยังสามารถทำได้ง่ายๆด้วยตนเอง นอกจากนั้นยังเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งนำไปสู่การเสริมสร้างความมั่นคงด้านสังคมให้กับคนในชุมชน

3) กิจกรรมทัศนศึกษาเขาดินวนาสวนสัตว์คู่สัต

กิจกรรมทัศนศึกษาเขาดินวนาสวนสัตว์คู่สัตเป็นการจัดกิจกรรมด้านการศึกษากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านสังคม มีกลุ่มเป้าหมายคือ เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอื่นๆ ได้แก่ ครู/พี่เลี้ยง และนิสิตจิตอาสาคณะจิตวิทยา

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ เด็กเล็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้ และรู้จักสัตว์ประเภทต่างๆ มากขึ้นทั้งสัตว์ปีก สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ นอกจากนี้เด็กเล็กยังได้เรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นนอกเหนือไปจากเพื่อน ครู และผู้ปกครอง

“...เด็กๆสนุกกันมากเลยคะ ผู้ปกครองตอนแรกก็เป็นห่วง แต่พอกลับมาถาม ก็บอกว่าลูกๆชอบ ดีใจที่ได้ไปเที่ยวสวนสัตว์...”

(ครู ม.)

“...เด็กบางคนกลัวคนแปลกหน้า ถ้าไม่ใช่คุณครูก็จะไม่กล้าพูดคุยด้วย แต่พอจัดกิจกรรมนี้ มีน้องนิสิตมาช่วยดูแล เด็กๆก็เข้ากับพี่ๆเขาได้...”

(ครู ม.)

การนำไปใช้ประโยชน์

จากกิจกรรมดังกล่าวทำให้เกิดความรู้สึกระหว่างนิสิตซึ่งมีจิตอาสา กับน้องๆในศูนย์เด็กเล็ก รวมทั้งครูพี่เลี้ยงที่ดูแลเด็กในศูนย์เด็กเล็ก และทำให้นิสิตรู้สึกดีต่อการช่วยเหลือสังคม ไม่หวาดกลัวคนในชุมชน จึงถือว่าเป็นก้าวแรกของการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

นอกจากนี้ภายหลังที่ได้จัดกิจกรรมทัศนศึกษาเขาดินวนาสวนสัตว์ดุสิต (พิพิธวิทยาน้องเที้ยว) ทำให้นิสิตจิตอาสาที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว เกิดแรงบันดาลใจที่จะใช้วิชาความรู้ในศาสตร์ของตนเอง มาพัฒนาเด็กๆ เยาวชนในชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ จะเห็นได้จากมีนิสิตจิตอาสาบางส่วนได้ติดต่อไปยังโรงเรียนปลูกจิต (เป็นโรงเรียนในสังกัดของรัฐบาลที่ตั้งอยู่ในชุมชน และรับเด็กๆที่เป็นบุตรหลานของคนในชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ส่วนใหญ่เข้าเรียน) เพื่อศึกษาปัญหาของนักเรียนในโรงเรียน และใช้ศาสตร์ในสาขาวิชาของตนในการพัฒนานักเรียน ได้แก่ กิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมกระตุ้นใจเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และกิจกรรมการพัฒนาเทคนิคการจำของนักเรียน จากกิจกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นความยั่งยืนของเครือข่ายที่จะเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ในชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ต่อไป

3) กิจกรรมค่ายบ่อนไก่ศึกษา

กิจกรรมค่ายบ่อนไก่ศึกษาเป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านการศึกษามีกลุ่มเป้าหมายคือ เด็กและเยาวชน ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ และชุมชนใกล้เคียง 40 คนเครือข่ายดำเนินกิจกรรม ได้แก่ นิสิตจิตอาสา

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ เยาวชนในชุมชนได้รับการจัดกิจกรรมทางด้านการให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพปากและฟัน การส่งเสริมความมั่นคงทางจิตใจผ่านกิจกรรมศิลปะและดนตรีเพลงสำหรับเด็กที่ส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมในการดำเนินชีวิต เกิดการรวมกลุ่มของแม่บ้านในโครงการบ้านมั่นคงร่วมมือกันจัดเตรียมอาหารให้กับนิสิต เกิดความสามัคคีมากขึ้นจากกิจกรรมที่ทำร่วมกัน

สำหรับคนที่อยู่ในซอยต่างๆ ของชุมชนได้มีโอกาสพูดคุยกับนิสิตที่ไปสำรวจความต้องการในชุมชนและได้สะท้อนความรู้ถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนและฝากไปยังคณะกรรมการชุมชนในประเด็นต่างๆ ที่ไม่เคยได้สื่อสารมาก่อน

คณะกรรมการชุมชนซึ่งเมื่อก่อนนั้นไม่สามารถเข้าไปยังชุมชนในบางซอยได้ ก็ได้ทราบถึงความต้องการของคนในชุมชนผ่านตัวกลางคือนิสิต และสามารถแยกแยะคนที่อยู่ในชุมชนแต่เดิมและคนที่มาเช่าบ้านอยู่ชั่วคราว ทำให้มีข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ของชุมชนและนำไปสู่การสร้างชมรมกองทุนออมเงินวันละบาทเพื่อประโยชน์ของสมาชิกในชุมชนในระยะต่อไป

การนำไปใช้ประโยชน์

จากกิจกรรมดังกล่าว ทำให้เกิดความร่วมมือของคนในชุมชนมากขึ้น คนในชุมชนสนใจปัญหาของชุมชนมากขึ้น มีการพูดคุยกันมากขึ้น ทำให้เกิดความเข้าใจและร่วมมือร่วมใจกันแก้ปัญหาของชุมชนในทิศทางเดียวกัน นับเป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านสังคมได้เป็นอย่างดี

5.2 โรงเรียนปลูกจิต

รายงานผลการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม มีกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งหมด 5 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมสัมมนาเทคนิคทางจิตวิทยาเพื่อการจัดการชั้นเรียนและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมรวมพลคนรักปลูกจิต กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการสอนภาษาไทยและการใช้สื่อการสอนในระดับประถมศึกษาที่เน้นกระบวนการคิด กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นกระบวนการคิดในระดับประถมศึกษา กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมสอนคณิตศาสตร์เพื่อการสอบ O-NET ให้นักเรียนชั้นประถม 6 มีรายละเอียดดังนี้

1) กิจกรรมสัมมนาเทคนิคทางจิตวิทยาเพื่อการจัดการชั้นเรียนและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

กิจกรรมสัมมนาเทคนิคทางจิตวิทยาเพื่อการจัดการชั้นเรียนและพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านการศึกษา มีกลุ่มเป้าหมายคือ ครูและครูผู้ช่วยโรงเรียนปลูกจิต

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ ครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในทุกๆ ด้านเพิ่มขึ้นในระดับมากถึงมากที่สุด นอกจากนี้ครูผู้เข้าอบรมให้ความเห็นว่าความรู้ที่ได้รับการอบรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้ในระดับมากที่สุด และในการประเมินกิจกรรมและความพึงพอใจการสัมมนาเทคนิคทางจิตวิทยาเพื่อการจัดการชั้นเรียนและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โรงเรียนปลูกจิตมีค่าเฉลี่ยและการแปลความหมายดังตารางที่ ข 7 และตารางที่ ข 8

**ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและการแปลความหมายการประเมินกิจกรรมสัมมนาเทคนิคทางจิตวิทยาเพื่อ
การจัดการชั้นเรียนและพัฒนาศักยภาพของนักเรียนโรงเรียนปลุกจิต**

รายการ	ก่อนการสัมมนา		หลังการสัมมนา	
	ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย	ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
1. พฤติกรรมของเด็กแต่ละช่วงวัย พัฒนาการด้านร่างกาย	3.39	ปานกลาง	4.22	มาก
2. พฤติกรรมของเด็กแต่ละช่วงวัย พัฒนาการด้านอารมณ์	3.44	ปานกลาง	4.28	มาก
3. พฤติกรรมของเด็กแต่ละช่วงวัย พัฒนาการด้านสังคม	3.33	ปานกลาง	4.17	มาก
4. พฤติกรรมของเด็กแต่ละช่วงวัย พัฒนาการด้านสติปัญญา	3.56	ปานกลาง	4.28	มาก
5. ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริมพฤติกรรม Pavlov, Skinner, Thordike, Bandura	3.00	ปานกลาง	4.11	มาก
6. เทคนิคการตั้งคำถาม	3.06	ปานกลาง	4.00	มาก
7. เทคนิคการดำหนิ	2.89	ปานกลาง	4.33	มาก
8. เทคนิคการกล่าวชมเชย	3.39	ปานกลาง	4.33	มาก
9. ความเข้าใจโดยภาพรวมของเทคนิคทางจิตวิทยาเพื่อ การจัดการชั้นเรียนและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน	3.11	ปานกลาง	4.22	มาก

**ตารางที่ 8 ความพึงพอใจต่อการสัมมนาเทคนิคทางจิตวิทยาเพื่อการจัดการชั้นเรียนและพัฒนา
ศักยภาพของนักเรียนโรงเรียนปลุกจิต**

รายการ	ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
1. ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการสัมมนา (1 วัน)	3.44	ปานกลาง
2. ความเหมาะสมของสถานที่ในการสัมมนา	4.22	มากถึงมากที่สุด
3. ความรู้ความสามารถของวิทยากร	4.67	มากที่สุด
4. ประโยชน์ที่จะนำไปใช้ต่อไปในอนาคต	4.33	มากที่สุด
5. ความพึงพอใจโดยภาพรวมของการสัมมนาเทคนิคทางจิตวิทยาเพื่อการ จัดการชั้นเรียนและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน	4.28	มากที่สุด

การนำไปใช้ประโยชน์

จากการอบรมครั้งนี้ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิควิธีทางจิตวิทยาเพื่อการพัฒนา
นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากการสัมภาษณ์พบว่าครูได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์
เป็นอย่างดี ทำให้เกิดความมั่นคงทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี

2) กิจกรรมรวมพลคนรักปลุกจิต

กิจกรรมรวมพลคนรักปลุกจิตเป็นการจัดกิจกรรมด้านการศึกษากิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง
ความมั่นคงด้านการศึกษา กลุ่มเป้าหมายคือ ครูปัจจุบันและครูเก่าของโรงเรียน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ ได้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครูเก่าและครูปัจจุบัน รุ่นพี่รุ่นน้องของครูในโรงเรียนปลุกจิต ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แบ่งปันความภูมิใจที่ได้ร่วมก่อตั้งโรงเรียน ได้รู้จักเครือข่ายที่จะเป็นกำลังสำคัญในการให้ความร่วมมือด้านการพัฒนาการศึกษาต่อไป

“...ครูเก่าๆมาร่วมงานกันมาก และยินดีที่จะร่วมเป็นเครือข่ายร่วมพัฒนาโรงเรียน...”

(รอง ผอ.)

“...ครูเกษียณไปหลายปีแล้ว ก็ไปอยู่ต่างจังหวัด ไม่ได้ทำอะไรมา พอได้ทราบว่ามีการจัดงานสังสรรค์นี้ ก็อยากมาร่วม ถ้ามีงานคราวหน้าก็จะมาอีก หากโรงเรียนมีอะไรให้ช่วยก็บอกได้...”

(ครูเกษียณ 1)

“...ครูท่านนี้เก่งด้านขับเสภา สมัยก่อนสอนนักเรียนขับเสภาที่โรงเรียน...แต่สุขภาพท่านตอนนี้ไม่แข็งแรง เดินทางไปไหนมาไหนลำบาก จะมาร่วมงานสังสรรค์ที่โรงเรียนก็ต้องมีคนไปรับไปส่ง...”

(รอง ผอ.)

การนำไปใช้ประโยชน์

จากกิจกรรมดังกล่าวทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือของครูที่เคยสอนที่โรงเรียนปลุกจิต ถือเป็นการสร้างความมั่นคงด้านการศึกษาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

3) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการสอนภาษาไทยและการใช้สื่อการสอนในระดับประถมศึกษาที่เน้นกระบวนการคิด

กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการสอนภาษาไทยและการใช้สื่อการสอนในระดับประถมศึกษาที่เน้นกระบวนการคิดเป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านการศึกษา มีกลุ่มเป้าหมายคือ ครูโรงเรียนปลุกจิต

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ ครูได้เรียนรู้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เรียนรู้การใช้สื่อต่างๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนได้ ทำให้นักเรียนให้ความสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น สนุกในการเรียน รวมทั้งครูสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปถ่ายทอดให้กับครูในโรงเรียนต่อไปได้

“ได้เรียนรู้การใช้สื่อการสอนมากมายหลายอย่าง นำมาใช้ได้กับทุกกลุ่มสาระ ได้นำมาจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะเกมและเพลง นักเรียนชื่นชอบและสนใจเรียนมากขึ้น”

(ครู จต.)

“เข้าใจการสอนภาษาไทยมากขึ้น สามารถผลิตสื่อที่ใช้สอนในวิชาภาษาไทยได้ง่ายขึ้น ได้นำมาพัฒนาจัดทำสื่อที่น่าสนใจในการสอนเด็ก”

(ครู สศ.)

“ได้เทคนิคการทำสื่อ สามารถนำไปดัดแปลงวิธีการทำสื่อในแต่ละวิชา และถ่ายทอดให้กับเพื่อนครูนำไปใช้ในการสร้างสื่อการสอนได้”

(ครู รม.)

การนำไปใช้ประโยชน์

จากกิจกรรมดังกล่าวทำให้มีการนำเทคนิคการสอนที่ได้รับไปผลิตสื่อการสอน หรือนำไปปรับใช้กับกลุ่มสาระอื่น และถ่ายทอดให้กับเพื่อนครูในโรงเรียน นำไปใช้สอนในรายวิชาภาษาไทย และวิชาอื่นๆ สร้างความสนใจให้กับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น จึงถือว่าเป็นการสร้าง ความมั่นคงด้าน การศึกษาให้เกิดขึ้น

4) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นกระบวนการคิดใน ระดับประถมศึกษา

กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นกระบวนการคิดในระดับ ประถมศึกษาเป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านการศึกษา มีกลุ่มเป้าหมายคือ ครูโรงเรียน ปลุกจิต

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ ครูได้เรียนรู้เทคนิคการสอนคณิตศาสตร์ที่หลากหลาย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนได้ ทำให้นักเรียนสนุกเพลิดเพลินในการเรียน สนใจในการ เรียนเพิ่มขึ้น รวมทั้งครูสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปถ่ายทอดให้กับครูในโรงเรียนต่อไป ได้

“ได้รับรู้เทคนิคใหม่ๆ ในการสอนในบางเรื่อง นำไปปรับเปลี่ยน พฤติกรรมการสอนไปในทางที่ดีขึ้น นำเทคนิคเกมการนับเลขฝึกสมาธิของ นักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและสร้างบรรยากาศในการเรียน คณิตศาสตร์ได้ดี”

(ครู ปภ.)

การนำไปใช้ประโยชน์

จากกิจกรรมดังกล่าว ทำให้มีการนำเทคนิคที่ได้รับไปถ่ายทอดให้กับเพื่อนครูในโรงเรียน เกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างครูในโรงเรียนมากขึ้น จึงถือว่าเป็นการสร้าง ความมั่นคงด้าน การศึกษาให้เกิดขึ้น

4) กิจกรรมสอนคณิตศาสตร์เพื่อการสอบ O-NET ให้นักเรียนชั้นประถม 6

กิจกรรมสอนคณิตศาสตร์เพื่อการสอบ O-NET ให้นักเรียนชั้นประถม 6 เป็นกิจกรรมเพื่อ เสริมสร้างความมั่นคงด้านการศึกษา มีกลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คือ นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นจากคะแนนก่อนเรียน และผลการวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการของนักเรียนปลุกจิตที่เข้าร่วมอบรมคณิตศาสตร์พบว่า ค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน เท่ากับ 4.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.00 ผล

การทดสอบด้วยสถิติทดสอบ t-test dependent ได้ค่าสถิติ t เท่ากับ 9.502 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นจากคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังตารางที่ ข 9

ตารางที่ ข 9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนปลูกจิตที่เข้าร่วมอบรมคณิตศาสตร์

คะแนน	Mean	S.D.	t
POSTTEST	14.20	3.96	
PRETEST	9.33	3.82	
POSTTEST - PRETEST	4.87	4.00	9.502***

*** p- < .000

การประมาณค่าคะแนนพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียนในการอบรมคณิตศาสตร์ครั้งนี้ ด้วยสูตรคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative gain score) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548) ที่มีสูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละคะแนนพัฒนาการของผู้เรียน} = (\text{posttest-pretest}) * 100 / (\text{คะแนนเต็ม-pretest})$$

พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 88.52 มีพัฒนาการโดยมีการพัฒนาในระดับกลาง และระดับต้น เท่ากัน แต่มีนักเรียนที่ไม่มีพัฒนาการและพัฒนาการถดถอยร้อยละ 3.28 และ 8.20 ตามลำดับ ดังตารางที่ ข 10

ตารางที่ ข 10 ระดับพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียนในการอบรมคณิตศาสตร์

ระดับพัฒนาการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
พัฒนาระดับกลาง	27	44.26	44.26
พัฒนาการระดับต้น	27	44.26	88.52
ไม่มีพัฒนาการ	2	3.28	91.80
พัฒนาการถดถอย	5	8.20	100
รวม	61	100	

หลังจากการวิเคราะห์ผลร้อยละคะแนนพัฒนาการแล้ว พบว่ามีนักเรียนบางส่วนที่ไม่มีพัฒนาการหรือพัฒนาการถดถอย คณะผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปนำเสนอให้ทางโรงเรียนปลูกจิตเพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนและสอบถามนักเรียนเพื่อหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนยังไม่เกิดพัฒนาการตามวัตถุประสงค์ของการอบรมครั้งนี้ได้ต่อไป

ตารางที่ ข 11 เกณฑ์และการแปลความหมายของร้อยละแผนพัฒนาการ

ความหมาย	เกณฑ์
พัฒนาการระดับสูงมาก	75.01-100
พัฒนาการระดับสูง	50.01-75.00
พัฒนาการระดับกลาง	25.01-50.00
พัฒนาการระดับต้น	0.01-25.00
พัฒนาการถดถอย	ตั้งแต่ 0 ลงไป

ตารางที่ ข 12 คะแนนสอบก่อนเรียนและร้อยละของพัฒนาการของนักเรียน

รายชื่อนักเรียนและคะแนนสอบก่อนเรียน				
ลำดับที่	ชื่อนามสกุล	ชื่อเล่น	คะแนนที่ได้	ร้อยละคะแนนพัฒนาการ
1	เด็กหญิงสุพัตรา คำหวล	พิม	9	28.57
2	เด็กหญิงบุษบง โอนอ่อน	บาส	7	13.04
3	เด็กหญิงวาสนา อินอนันต์	เปิ้ล	6	8.33
4	เด็กหญิงกนกนันท์ เกตุสุริยงค์	พินซ์	10	45
5	เด็กหญิงลลนา สวงนทรัพย์	มายด์	12	27.78
6	เด็กหญิงมนต์นภา ผันอากาศ	มนต์	14	-12.5
7	เด็กชายอำพล สกิตย์มีสินเจริญ	หิ	11	47.37
8	เด็กชายสมฤทธิ์ เขตรัตน์	เบน	11	26.32
9	เด็กชายอภิวัฒน์ วีรพรพงษ์	เก๋า	11	5.26
10	เด็กชายยุทธภู แสงเรืองรอบ	ไมค์	8	22.73
11	เด็กหญิงชุตาวรรณ สุวรรณะ	เปิ้ล	10	0
12	เด็กหญิงพิมพ์ชนก ศิริดล	อ้อม	14	43.75
13	เด็กหญิงกนกพร พลธานี	หว่า	11	21.05
14	เด็กชายสรียา ไพศาล	บอส	12	44.44
15	เด็กชายยุทธพล มาระสะ	โน้	12	11.11
16	เด็กชายศุภกร พมขุนทด	เกม	9	23.81
17	เด็กหญิงวรรณมล สาระสุข	ปาล์ม	10	30
18	เด็กหญิง สุพัตรา พระเทศ	อีฟ	14	0
19	เด็กหญิงศิณามณี แจ่มสว่าง	เล็ก	5	36
20	เด็กหญิงธีรษา กุลชวนชัย	แฮม	8	50
21	เด็กหญิงพรพลัย เวชคาม	มิ่ง	11	10.53

รายชื่อนักเรียนและคะแนนสอบก่อนเรียน				
ลำดับที่	ชื่อนามสกุล	ชื่อเล่น	คะแนนที่ได้	ร้อยละคะแนน พัฒนาการ
22	เด็กหญิงสุพัตรา ธานี	แอน	14	6.25
23	เด็กหญิงปิยภัทร คำวันดี	ฟิล์ม	8	40.91
24	เด็กหญิงกนกวรรณ ไสสะอาด	เพชร	10	40
25	เด็กหญิงอภิสร่า ภูสวาท	เฟิร์น	3	29.63
26	เด็กหญิงรัชนิกร วังยี	บุ้ม	11	-5.26
27	เด็กหญิงวรวรรณ ไสสะอาด	พลอย	13	23.53
28	เด็กหญิงปาริษา ธนนาทนะชน	จู้บู้	6	41.67
29	เด็กหญิงนิตยา ก้อนหนู	เปี้ย	11	-15.79
30	เด็กหญิงมรสร บินชามัน	พิม	18	-33.33
31	เด็กหญิงชลกาญจน์ อุดมดี	พิม	13	70.59
32	เด็กหญิงปิยธิดา คำบุญมา	มิสทีน	14	31.25
33	เด็กหญิงวันวิสา อุปมา	อิง	10	20
34	เด็กหญิงพิมพ์ลภัส บัวชม	มะปราง	20	40
35	เด็กหญิงอริญญา มหาอุดม	ป๊อปป	8	36.36
36	เด็กหญิงมาริษา บุญนาค	อาย	9	23.81
37	เด็กหญิงสุธิดา เสน่ห์ดี	แอ้ม	6	33.33
38	เด็กหญิงจิราวรรณ บรรเรื่องทอง	มายด์	5	20
39	เด็กหญิงพัชรพร ะโปรัมย์	พลอย	0	23.33
40	เด็กหญิงกัญจน์อมร องพุธชา	ฝน	5	36
41	เด็กหญิงวาสนี ศรีคราม	ตอง	6	16.67
42	เด็กหญิงชุตติกาญจน์ สงวนวงษ์	บีม	5	20
43	เด็กหญิงกมลรัตน์ สุขแสนสุข	ฟ้า	11	21.05
44	เด็กชายสิทธิชัย มีดา	ฟูก	13	11.76
45	เด็กชายอภิชัย พลเยี่ยม	พีท	7	30.43
46	เด็กชายอภิสิทธิ์ วรรณชัย	ฟลุ๊ค	10	5
47	เด็กชายอนาวิน ห้องกระจก	นัท	1	41.38
48	เด็กชายศักดิ์รัช พจนา	ดาร์	7	21.74
49	เด็กชายชัชพัทร คำหอม	โฟร์	8	22.73
50	เด็กชายวันชัย เขียวเพกา	รัก	4	23.08
51	เด็กชายขวัญ คงธัญญางาม	ไอ้ด	8	9.09
52	เด็กชายมนตรี แซ่เอี้ยะ	ตี้	10	40
53	เด็กชายกาฬ วงมส	นที	13	35.29

รายชื่อนักเรียนและคะแนนสอบก่อนเรียน				
ลำดับที่	ชื่อนามสกุล	ชื่อเล่น	คะแนนที่ได้	ร้อยละคะแนน พัฒนาการ
54	เด็กชายธนพร สุขสมรูป	เอ็ม	5	8
55	เด็กชายณัฐพล พรหมมา	เก๋	7	17.39
56	เด็กชายนนท์รัช ธาวรกิจ	แจ๊ค	9	52.38
57	เด็กชายอริญ กันยา	กอล์ฟ	7	30.43
58	เด็กชายณัฐพงษ์ ดาย์	ก๊ส	5	52
59	เด็กชายหนึ่ง พิเศษฐาภรณ์	หนึ่ง	6	29.17
60	เด็กชายณรงค์ศักดิ์ โตทรัพย์เจริญสุข	ตี้	14	6.25
61	เด็กชายณัฐวุฒิ วนิดา	ไอซ์	14	6.25

การนำไปใช้ประโยชน์

จากกิจกรรมดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้น สนุกสนานในการเรียน ทางโรงเรียนปลูกจิตจึงได้วางแผนทำกิจกรรมนี้ต่อเนื่อง โดยจัดกิจกรรมในวันจันทร์ให้ครูในโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการสร้างความมั่นคงทางการศึกษาในกับนักเรียน

ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินโครงการ

1. การเข้าถึงชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ ทำได้ค่อนข้างยากในระยะแรก เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีความขัดแย้งในชุมชนสูง คนในชุมชนมีความสนใจในด้านการเมืองทั้งในส่วนของการปกครองส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นมาก มีแกนนำที่เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองฝ่ายค้าน(ในช่วงเวลานั้น) จำนวนมาก มีการแบ่งแยกฝ่ายกันอย่างชัดเจน คนในชุมชนมีความหวาดระแวงไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นหรือให้ความร่วมมือกับคนนอกพื้นที่ จากข้อมูลเชิงลึกที่ผู้วิจัยได้จากการเก็บข้อมูลในช่วงกลางของงานวิจัย เนื่องจากได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมในวาระต่างๆ ของกรรมการชุมชนมากขึ้น จึงได้พบกับแกนนำของชุมชนทั้งฝ่ายกฎหมาย(ฝ่ายบุน)และฝ่ายแกนนำมวลชน(ฝ่ายบู๊) ทำให้ทราบว่าคนในชุมชนถูกสั่งไม่ให้พูด ไม่ให้ความร่วมมือและไม่ให้ลงนามในเอกสารใดๆ กับหน่วยงานที่เข้ามาในชุมชน เพราะเกรงว่าคนในชุมชนจะโดนหลอกให้ลงนามหรือถูกฉ้อโกงความลับ ทั้งนี้เนื่องจากแกนนำของชุมชนมีการทำงานเป็นเครือข่ายร่วมกันกับทุกชุมชนเมืองในกรุงเทพฯ (สอช.) มีการถอดบทเรียนของแต่ละชุมชนทั้งที่ประสบความสำเร็จในการยึดครองพื้นที่และถูกขับไล่ให้ออกจากพื้นที่ จึงเกิดแนวปฏิบัติในการต่อรองผลประโยชน์กับทางฝ่ายบ้านเมืองอย่างเป็นระบบ

2. การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการชุมชนเนื่องจากชุดเดิมหมดวาระ ชุมชนได้เลือกคณะกรรมการชุดใหม่เข้ามาบริหารชุมชน และมีการทำงานแบบจับผิดกรรมการชุดก่อนในทุกเรื่อง มีการฟ้องร้องว่ากรรมการชุดเดิมมีการปฏิบัติงานโดยทุจริต จึงทำให้การสานต่อโครงการหยุดชะงักไปช่วงหนึ่ง เนื่องจากคณะกรรมการชุดใหม่ยังไม่ไว้วางใจผู้วิจัยและไม่ทราบวัตถุประสงค์ของการวิจัย นอกจากนั้นยังมีนโยบายใหม่ของตนเองที่ต้องการให้ผู้วิจัยช่วยเหลือ เช่น การให้ผู้วิจัยพานิสิต

ลงสำรวจข้อมูลของชุมชนในด้านความต้องการที่อยู่อาศัย(โครงการบ้านมั่นคง เฟส 4) โดยเน้นเรื่องราวได้ ลักษณะการอยู่อาศัยในปัจจุบันว่าเป็นผู้เช่าหรือเจ้าของบ้าน จำนวนสมาชิกครอบครัว อาชีพ ฯลฯ เนื่องจากกรรมการชุมชนชุดนี้ยังไม่สามารถเข้าถึงคนในชุมชนได้ทั้งหมด จึงทำให้ผู้วิจัยต้องปรับแผนในการทำงานเพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัย

ในชุมชนแห่งนี้เคยได้รับการช่วยเหลือจากมูลนิธิและองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศมาอย่างต่อเนื่อง มีนักวิชาการจากหลายหน่วยงานเข้ามาดูวิถีชีวิตของคนและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ชุมชนจึงเรียนรู้ที่จะปรับตัวในการรับการช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ แต่ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะเน้นเพื่อสอนให้คนในชุมชนรู้จักการยืนอยู่ด้วยตนเองอย่างมั่นคงและยั่งยืน กิจกรรมที่จัดให้ชุมชนโดยที่ชุมชนจะต้องลงแรงร่วมด้วยจึงไม่ค่อยได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เนื่องจากคนในชุมชนรู้สึกว่าเขาเคยได้ในสิ่งที่ง่ายกว่า ไม่จำเป็นจะต้องทำอะไร ก็มีคนอื่นมาให้สิ่งของต่างๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นการดูแลด้านการแพทย์ การแจกเครื่องอุปโภคบริโภคจึงทำให้การทำโครงการเป็นไปอย่างช้าๆ เนื่องจากต้องค่อยๆ ปรับเปลี่ยนเจตคติของผู้นำชุมชนให้ได้เสียก่อน

3. คนในชุมชนมีอาชีพที่หลากหลาย ทำงานตลอด 24 ชั่วโมง เช่น ค้าขายทั้งในตลาดและหาบเร่ รับจ้างทั่วไป ช่างเครื่อง ยาม ขายพวงมาลัย ครู ขายบริการ ค้ายาเสพติด ฯลฯ จึงทำให้ไม่สามารถรวมตัวกันได้ถนัดนัก รวมถึงการไม่มีพื้นที่ส่วนกลางของชุมชนที่จะใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทำให้คนในชุมชนไม่สามารถจะรวมตัวกันได้ แม้ชุมชนจะมีหอกระจายข่าวก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถใช้ได้เต็มที่ เพราะจะทำให้คนที่เพิ่งกลับมาจากการทำงานรู้สึกว่าเป็นการรบกวนเวลาพักผ่อนของเขา ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาอื่นตามมา

4. การเข้าถึงโรงเรียน ทำได้ไม่ยาก แต่การจะดึงผู้บริหารและครูในโรงเรียนเพื่อให้ความร่วมมือ ทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากในระยะแรก ผู้วิจัยยังไม่สามารถทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนในช่วงแรก ได้รับทราบว่า ที่โรงเรียนไม่มีอะไรให้ช่วยเหลือ เพราะค่อนข้างจะสมบูรณ์อยู่แล้ว และยังได้รับการยกย่องให้เป็นโรงเรียนตัวอย่างที่ดี เนื่องจากมีนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทั้งด้านกีฬาฟุตบอลและด้านศิลปะ ประกอบกับทางโรงเรียนมีภาระต้องรับผิดชอบอยู่เต็มเวลาจึงไม่สะดวกในการทำโครงการต่างๆ ร่วมกับผู้วิจัย ไม่ว่าจะเป็นการอบรมให้ความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียน การให้ความรู้ด้านจิตวิทยาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีปัญหา การทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน ต่อมาเมื่อผู้วิจัยเข้าไปที่โรงเรียนเพื่อรักษาความสัมพันธ์กับผู้บริหารโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ และได้เชิญชวนครูที่โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอบรมเทคนิคการสอนคณิตศาสตร์และภาษาไทยที่โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ซึ่งโครงการวิจัยได้จัดขึ้นทางโรงเรียนได้ส่งครูมาเข้าร่วม และได้รับความรู้ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์กลับไปถ่ายทอดให้เพื่อนครูที่โรงเรียน หลังจากนั้นจึงทำให้ครูที่โรงเรียนเกิดการตื่นตัวในการพัฒนาความรู้เพิ่มขึ้น

ในช่วงท้ายของโครงการวิจัย เป็นช่วงที่โรงเรียนจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพจาก สมศ. ปรากฏว่าทางโรงเรียนยังขาดการพัฒนาในตัวชี้วัดด้านพัฒนาครู ซึ่งเป็นช่วงเดียวกับที่ผู้วิจัยเสนอการให้ความรู้ด้านเทคนิคทางจิตวิทยาเพื่อการจัดการชั้นเรียนและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน จึงทำให้ทางผู้บริหาร โรงเรียนสนใจและรับสมัครครูที่ประสงค์จะเข้ารับการอบรม ซึ่งในตอนแรกนั้นทางโรงเรียนยังวิตกว่าจะไม่ได้รับความสนใจจากครู แต่เมื่อถึงวันอบรมก็มีครูเข้ารับการอบรมเป็นจำนวนมาก และผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และจากการสัมภาษณ์ครูในช่วงเวลาต่อมา พบว่าครูมีการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนานักเรียนในชั้นเรียนของตนทุกคน และยังมีการสานต่อโครงการโดยนิสิตจิตวิทยาที่ไปช่วยงานอบรมเทคนิคทางจิตวิทยาฯ ยังขอทำโครงการสร้างเสริมพฤติกรรม การตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 3 ร่วมกับครูประจำชั้นอีกด้วย จึงนับว่ามีการสร้างความสัมพันธ์ทางวิชาการที่ดีระหว่างคณะจิตวิทยากับโรงเรียนปลูกจิตเพิ่มพูนอีกระดับหนึ่ง

ปัญหา อุปสรรคของการสร้างเครือข่ายจิตอาสา

1. การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึงและไม่ต่อเนื่อง ยังขาดการติดต่อสื่อสารกับฝ่ายกิจการนิสิตของคณะวิชาต่างๆ โดยตรง และในพื้นที่บ่อนไก่เป็นพื้นที่ซึ่งคนทั่วไปมีความรู้สึกไม่อยากจะเข้าไป เนื่องจากกลัวเรื่องปัญหายาเสพติด ความรุนแรง และเป็นที่ซึ่งมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยในชีวิต

2. กิจกรรมของนิสิตแต่ละคณะมีการกำหนดไว้ล่วงหน้าอยู่แล้ว และมีกิจกรรมคณะจำนวนมากตลอดปีการศึกษา ทำให้นิสิตไม่มีช่วงเวลาที่จะทำกิจกรรมภายนอกคณะเท่าใดนัก

แนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการเสริมสร้างความมั่นคงฯ

ในพื้นที่ของชุมชนพัฒนาบ่อนไก่นั้น ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจกับชุมชนเป็นเวลาพอสมควร จึงจะได้รับความไว้วางใจ ต้องเจาะให้ถึงผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและที่ไม่เป็นทางการ ต้องมุ่งไปที่สิ่งที่ชุมชนต้องการออกมาให้ได้ เช่น ความต้องการด้านที่อยู่อาศัย ความต้องการการดูแลด้านสุขภาพ หรือการช่วยเหลือผู้พิการในชุมชน แล้วช่วยเหลือดำเนินการแก้ปัญหาให้ชุมชนในรูปแบบที่เหมาะสม

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์และมีวิชาที่เอื้อต่อการพานิสิตลงชุมชน จึงสามารถวางแผนการสอนโดยออกแบบกิจกรรมให้นิสิตได้มีประสบการณ์ตรงในการสัมผัสกับคนชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจปัญหาของคนในชุมชนอย่างถูกต้อง ไม่หวาดกลัวจนเกินกว่าเหตุ และสามารถเรียนรู้วิธีการคิดของคนในชุมชน สามารถถอดบทเรียนจากการแก้ปัญหาของชุมชนและนำมาพัฒนาความรู้ต่อยอดในเนื้อหาที่เรียนในรายวิชาได้ การที่นิสิตเข้ามาสัมภาษณ์คนในชุมชน ทำให้คนในชุมชนเกิดการตื่นตัวในการมองปัญหาต่างๆ ของคนในชุมชนมากขึ้น เกิดกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มแม่บ้านและกลุ่มกรรมการชุมชน มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากขึ้น เกิดความเข้าใจกันมากขึ้น และนำไปสู่การมองอนาคตของชุมชนร่วมกัน และนำไปสู่การเสริมสร้างความมั่นคงในระดับต่อไป

ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างความมั่นคงในชุมชน

ควรต้องอาศัยการวางแผนร่วมกันในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการขอความร่วมมือจากหน่วยงานการกุศล เขตปทุมวัน พัฒนาการเขต สมาชิกสภาเขต รวมไปถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่รับผิดชอบในพื้นที่ และควรประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานมายเพื่อขอความร่วมมือในการเข้ามาให้บริการตรวจสุขภาพของคนในชุมชน และให้ความรู้ในด้านการศึกษาและการสร้างภูมิคุ้มกันด้านทันตสุขภาพให้กับเยาวชนในชุมชนมากขึ้น ต้องมีของมาแจกคนในชุมชนจึงจะมารวมกัน และในระหว่างที่คนในชุมชนมารวมกัน จึงจะสามารถขอให้ทำกิจกรรมต่างๆ ที่เสริมสร้างความมั่นคงต่างๆ ได้

แนวทางในการแก้ปัญหาในการเสริมสร้างความมั่นคงในโรงเรียน ควรเริ่มต้นที่ปัญหาของโรงเรียน คือ คะแนนสอบ O-NET ในรายวิชาต่างๆ รวมถึงผลการประเมินตนเองของโรงเรียน แล้ววางแผนร่วมกับผู้บริหาร เพื่อดำเนินการแก้ไข จะทำให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น และไม่เป็นภาระสำหรับโรงเรียนที่จะต้องทำโครงการอื่นเพิ่มเติม แต่ทำสิ่งที่ต้องทำอยู่แล้วให้ดีกว่าเดิม และสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับมหาวิทยาลัยในการให้ความร่วมมือทางวิชาการร่วมกันมากขึ้น จะทำให้ทางโรงเรียนได้เรียนรู้ความรู้ที่ทันสมัยและทางมหาวิทยาลัยได้งานวิจัยเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดความมั่นคงด้านการศึกษาในระยะต่อไป

แนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดเครือข่ายจิตอาสาในการเสริมสร้างความมั่นคงฯ

คณะผู้วิจัยได้ประสานงานขอความร่วมมือจากฝ่ายกิจการนิสิตของมหาวิทยาลัยเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการฯนี้ให้กับชมรมต่างๆ ในองค์การบริหารกิจการนิสิต และให้ข้อมูลความต้องการของชุมชนกับนิสิตจิตอาสาที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งช่วยเหลือประสานงานให้นิสิตจิตอาสาที่มีความประสงค์จะเข้ามาช่วยพัฒนาชุมชนและโรงเรียนให้มีความเข้าใจอัตลักษณ์ของชุมชน เข้าใจถึงปัญหาของชุมชนและโรงเรียนมากขึ้น โดยผู้วิจัยได้สร้างให้นิสิตเกิดความมั่นใจในการลงชุมชน และเกิดกิจกรรมจิตอาสาขึ้นในชุมชน ทำให้นิสิตได้ใช้ความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนมาใช้พัฒนาชุมชนและโรงเรียนได้เป็นอย่างดี